

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ

ΕΤΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ — ΜΑΙΟΣ 1886. — ΤΕΥΧΟΣ Ε΄.

ΠΕΡΙ ΒΑΜΒΑΚΟΣ

ὁ π ὁ Π. ΓΕΝΝΑΛΙΟΥ

(Συνέχεια· ἴδε Τεύχος Δ΄.)

Ἐν Ἰαπωνίᾳ ὁ βάμβαξ καλλιεργεῖται ἀπὸ πολλοῦ ἤδη χρόνου. Εἶνε γνωστὸν ὅτι ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος Γσιού-αι, ὅστις ἐβασίλευσε περὶ τὰ τέλη τῆς 6' ἑκατονταετηρίδος μ. Χ., οἱ Ἰάπωνες ἐχρησιμοποιοῦν τὸ προϊόν τοῦ δενδρώδους βάμβακος, τοῦ παύδους εἰσαχθέντος ὑπὸ τῶν Ἰσπανῶν μόλις κατὰ τὴν 16ην ἑκατονταετηρίδα μ. Χ. (1). Εἰς τὴν Ἰάβαν, τὸ Βύργεον καὶ τὰς ἄλλας νήσους τοῦ Ἰνδικοῦ καὶ τοῦ Σινικοῦ ἀρχιπελάγους ὁ βάμβαξ καλλιεργεῖται, ἐκ τούτου δὲ οἱ ἰθαγενεῖς κατασκευάζουσι κατὰ τὸ πλεῖστον τὰ ἐνδύματα αὐτῶν· ἐλλείπουσιν ὁμῶς πληροφορίαι περὶ τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν ἐγένετο γνωστὴ τοῖς ἰθαγενέσιν ἡ χρησιμότης τοῦ φυτοῦ τούτου, ἢ περὶ τοῦ αὐτοφυοῦς αὐτοῦ.

Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Ἀφρικῆς ὁ βάμβαξ αὐτοφύεται, πάντες δὲ οἱ βάρβαροι λαοὶ αὐτῆς, κατὰ τὰς μαρτυρίας ἀπάντων τῶν ἐπισκεψαμένων τὰς ἀγρίας ἀλλ' εὐφόρους ταύτας χώρας, ἐνδύονται ἐκ τοῦ φυτικοῦ τούτου ἐρίου. Ἐὰ βό-

(1) Bulletin de la société d'acclimatation 1883 σελ. 400.

θήσαν 120 κουίντάλια Χανίων πρὸς φρ. 78 καὶ μὲ ἔκπτωσιν 6 0/0. Καὶ 40 κουίντάλια διαουγῆ πρὸς φρ. 84 τὰ 100 χιλιόγραμμα.

Βαλανίδια. Ἦσουχα καὶ ἀμετάβλητα. Ἐπωλήθησαν κουίντάλια 400 Σμύρνης πρὸς φρ. 42 καὶ μὲ 12 0/0 ἔκπτωσιν, καντάρια 280 Ὀρωποῦ χαμαὶ πρὸς φρ. 48 καὶ μὲ 10 0/0 ἔκπτωσιν. Παρακαταθήκη ἐξ ὄλων τῶν ποιοτήτων κουίντάλια 23500.

— Τιμαὶ σταφίδων, θείου καὶ ἐλαίου ἐν Γαλλίᾳ.

Ἐν Βορδῶ, τῇ 2 Μαΐου (Ἀπριλίου 20).

Σταφίς Θυρῶν α' ποιότητος φρ. 43 τὰ 100 χιλιόγρ. (Διαμετ.)

» » β' » » 42 » » »

Ἐν Σέττη, τῇ 1 Μαΐου (Ἀπριλίου 19).

Σταφίς Κορινθιακῆ α' ποιότητος 60—62 τὰ 100 χιλιόγρ.

» Θυρῶν » » 50—52 » » »

Ἐν Μασσαλίᾳ τῇ 1 Μαΐου (Ἀπριλίου 19).

Ἄνθη θείου, τὰ 100 χιλιόγραμμα φρ. 48.75

Θεῖον εἰς κυλίνδρους, ὁμοίως » 46.

» χυτὸν κοινὸν, ὁμ. » 40.90

Ἐλαία πρὸς βρώσιν ἐκλεκτὰ Ἰταλίας, ὁμ. . . » 180—190

» » » Βάρης καὶ Νεαπ. ὁμ. » 145—155

» » » μέτρια Ἰσπανίας ὁμ. . . . » 90—95

» » » ἐκλεκτὰ Γαλλ. (Ροδανοῦ) ὁμ. » 140—150

» » » » (Βάρ) ὁμ. » 115—120

» » » Ἀφρικῆς ὁμ. . . . » 120—130

» » » Κορσικῆς ὁμ. . . . » 90—95

ρεια παράλια τῆς ἠπείρου ταύτης λέγεται, ὅτι ἐπροίκισαν διὰ τοῦ πολυτίμου τούτου φυτοῦ οἱ Ἄραβες βέβαιον εἶνε, ὅτι οὗτοι ἐνεψύχωσαν ἢ καὶ εἰσήγαγον τὴν βιομηχανίαν τοῦ βάμβακος συστήσαντες τὰ τοῦ 16' αἰῶνος ἀνθήσαντα ὑφαντήρια τοῦ Μαρόκου καὶ τοῦ Φέζ.

Ὁ νέος κόσμος, ὅστις φαίνεται ἐκτίσθη ὑπὸ τῆς φύσεως διὰ τὴν μεγαλουργὴν ἀγγλοσαξωνικὴν φυλὴν, μεταξὺ τῶν πολλῶν καὶ πικντοίων αὐτοῦ προϊόντων τῶν χρησίμων τῷ ἀνθρώπῳ, εἶχε καὶ τὸν βάμβακον, οὗ τὴν χρησιμότητα γνωρίζοντες οἱ Ἰθαγενεῖς ἐπωφελοῦντο αὐτοῦ.

Ὁ Κολόμβος εὔρε τὸν βάμβακον ἐν ἀγρίᾳ καταστάσει εἰς τὴν Ἰσπανιόλαν, καλλιεργούμενον δὲ εἰς τὴν Κούβαν. Ὁ Πιζάρρος καὶ ὁ Ἀλμάγρος ἀναφέρουσιν, ὅτι οἱ Ἰθαγενεῖς τῆς Περουβίας ἐχρησιμοποιοῦν αὐτὸν, καθὼς καὶ οἱ τοῦ Τεξᾶς, τῆς Καλιφορνίας καὶ τῆς πικιδιάδος τοῦ Μισσισίπη, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Cabeza de Vaca. Ὁ Κορτέζ ἔλαβε δῶρον ἀπὸ μὲν τοὺς Ἰθαγενεῖς τῆς Ἰουκατάνης βαμβακερὰ ἐνδύματα καὶ σκεπάσματα διὰ τῆς καλύβας τοῦ στρατοῦ του, ἀπὸ δὲ τὸν Μοντεζούμα βαμβακερὰ ὑφάσματα λεπτότατα καὶ ἀρίστης κατασκευῆς. Μεταξὺ δὲ τῶν δῶρων, τὰ ὅποια ὁ Κορτέζ ἀπέστειλε τῷ μονάρχῃ αὐτοῦ Καρόλῳ τῷ Ε' ἦσαν καὶ μανδύαι βαμβακεροί, ἄλλοι μὲν κατάλευκοι, ἄλλοι δὲ πεποικιλμένοι διὰ διαφόρων χρωμάτων, ἐπενδύται, χειρόμακτρα, καὶ τάπητες, πάντα ἐκ βάμβακος (1). Κατὰ τὸν Humboldt οἱ Μεξικανοὶ ἐκ τοῦ βάμβακος κατασκευάζον εἶδος τι χάρτου, οἱ δὲ πολεμιστὰὶ αὐτῶν ἔφερον θώρακας βαμβακεροὺς, ἵνα ἐκ τῆς ἐλαστικότητος αὐτοῦ ἐλαττοῦται ἡ δύναμις τῶν ἐχθρικῶν βελῶν. Ἐκ τούτων καὶ ἄλλων πολλῶν φαίνεται, ὅτι ἡ βιομηχανία τοῦ βάμβακος ἐν Μεξικῷ, πρὸ τῆς ὑπὸ τῶν Ἰσπανῶν κατακτήσεως, εὑρίσκετο εἰς ἀνοηροτάτην κατάστασιν. Ὁ Μαγγελάνος, ὁ Μάρτιος καὶ ἄλλοι θαλασσοπόροι ἐκ τῶν κατὰ πρῶτον ἐπισκεφθέντων τὴν Νό-

τιον Ἀμερικὴν εὔρον τὸ πολύτιμον τοῦτο φυτόν καὶ ἐν Βρασιλίᾳ, ὅπου, ἂν καὶ τότε ἀκόμη δὲν ἐκαλλιεργεῖτο, τὸ ἔριον ὅμως αὐτοῦ ἐχρησιμοποιεῖτο ὑπὸ τῶν Ἰθαγενῶν εἰς διαφόρους βιωτικὰς ἀνάγκας.

Εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας μέχρι τῆς ἐποχῆς τοῦ ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας αὐτῶν πολέμου τόσον ὀλίγον ἐκαλλιεργεῖτο ὁ βάμβαξ ὥστε κατὰ τὸ 1784 ὅκτω σάκκοι βάμβακος ἀποσταλέντες ἀπὸ τὴν χώραν ταύτην εἰς τὴν Ἀγγλίαν κατεσχέθησαν ὡς λαθρεμπόριον, ὑποτεθέντος ὅτι αἱ Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι δὲν ἠδύναντο νὰ παραγάγῃσι τὸ ποσὸν τοῦτο. Ἡ μεγάλη καλλιέργεια τοῦ φυτοῦ τούτου ἤρχισεν ἀπὸ τῆς ὑπὸ τοῦ Eli Whitney ἐφευρέσεως τῆς ἐκκοκκιστικῆς μηχανῆς (ἣτις ἔλαβε πρῶτον τὸ πρῶτον τὴν 20 Ἰουλίου 1793). Πρὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης ἡ Ἀγγλία, ἥς ἡ βιομηχανία τῶν βαμβακερῶν ὑφασμάτων ἤρχισεν ἐπεκτεινομένη ἀπὸ τῆς ὑπὸ τοῦ Arkwright ἐφευρέσεως τῆς κλωστικῆς μηχανῆς (1769), ἐπορίζετο τὴν πρώτην ὕλην ἀπὸ τὴν Ἰνδικὴν, τὴν Τουρκίαν, τὴν Ἰταλίαν, καὶ τὰς νήσους τοῦ Ἀρχιπελάγους(1), αἵτινες πρὸ τῆς εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας ἐπεκτάσεως τῆς καλλιέργειας ἐξήγον σπουδαῖα ποσὰ βάμβακος· μόνη ἡ Κύπρος ἐπὶ τῆς ὑπὸ τῶν Ἑνετῶν κατοχῆς (1480-1570) αὐτῆς ἐξήγε κατ' ἔτος περὶ τὰς 38,000 σάκκων, ἧτοι 3 ἑκατομμ. ὀκάδας περίπου.

Αὕτη εἶνε ἐν περιλήψει ἡ ἱστορία τῆς καλλιέργειας τοῦ βάμβακος, οὗτινος ἡ σημερινὴ παραγωγή καὶ κατεργασία ἀπασχολεῖ καὶ συντηρεῖ πολλὰ ἑκατομμύρια ἀνθρώπων καὶ ὅστις, ἔνεκα τῶν πολλῶν αὐτοῦ προτερημάτων καὶ ἰδίως τῆς εὐθυνίας, ἀποτελεῖ τὴν κυριωτέραν πρὸς ἔνδυσιν τοῦ ἀνθρώπου κλωστικὴν ὕλην.

(1) Τῷ 1580 εἰς Ἀγγλίαν εἰσήγετο βέμβαξ ἐξ Ἀνατολῆς. Ὁ κατὰ τὸ 1641 εἰσελθὼν ἐν Ἀγγλίᾳ βέμβαξ προήρχετο ἀπὸ σχεδὸν ἐξ Ἀνατολῆς. Τὸ μέγιστον μέρος ἦτο προϊόν Σμύρνης καὶ Κύπρου (Mann, Cotton trade of Gr. Britain σελ. 6) μεταφερόμενον ὑπὸ τῶν Ἑνετῶν.

(1) Clavigero's History of Mexico βιβλ. VII μέρος 5 καὶ 8.

Φυσιολογία του βάμβακος.

Ο βάμβαξ ανήκει εις την οικογένειαν των μαλαροειδών (malvaceae) και τὸ γένος *Gossypium* (*Gossypium*) διαγιγνώσκεται δὲ τοῦτο ἰδίως ἐκ τοῦ καρποῦ του, τὴν κόψαν (τοῦ καρπού ἢ καρυκίου τοῦ βάμβακος), ἣτις εἶνε τρίχωρος, τετράχωρος ἢ καὶ πεντάχωρος, φέρουσα ἐν ἐκάστῳ χώρῳ 3—12 ὠσειδῆ σπέρματα ἔχοντα μήκος ἀπὸ 5 ἕως 11 χιλιοστά τοῦ μέτρου καλυπτόμενα ὑπὸ λευκοῦ ἢ ξανθοῦ ἐρίου.

Ἐνεκα τῆς ἀπὸ τῶν προϊστορικῶν χρόνων καλλιέργειας τοῦ φυτοῦ τούτου, καὶ ἰδίως ἔνεκα τῆς μεγάλῃς ἐπ' αὐτοῦ ἐπιρρείας τοῦ κλίματος, τῆς γῆς καὶ τοῦ τρόπου τῆς καλλιέργειας, αἱ διαφοραὶ τοῦ βάμβακος ἐπολλαπλασιάσθησαν ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε ὁ ἀριθμὸς τῶν εἰδῶν αὐτοῦ ἀποβαίνει δυσπροσδιόριστος· διὰ τοῦτο καὶ αὐτοὶ οἱ σπουδαιότεροι βοτανικοὶ ἐπιχειρήσαντες τὸν ὀρισμὸν τούτων, δὲν ἐπεβλήθησαν διὰ τῆς συνήθους ἀσυνεπτικότητος ταῖς μεταγενεστέρους αὐτῶν. Οὕτω, τοῦ Λινναίου παραδεχθέντος, κατὰ τὸ 1762, πέντε μόνον εἶδη, ὁ Λαμάρκ, ἐν τῇ «Μεθοδικῇ ἐγκυκλοπαιδείᾳ» περιγράφει ὀκτώ, ἐν δὲ τῷ παραρτήματι αὐτῆς ὁ Πουαρέτος προσθέτει τούτοις τέσσαρα ἔτι. Κατὰ δὲ τὸ 1824 ὁ Δε-Κανδόλλος ἀπαριθμεῖ δεκατρία, εἰς τὰ ὅποια ὁ Οὐάλπερ, (*Walper's Repertorium*) ἐπιπροσθέτει ἑννέα καὶ ὁ Ρόξβουργ δύο: τὸ ὅλον εἰκοσιτέσσαρα.

Τὴν τάσιν ταύτην τῆς πολλαπλασιασέως τῶν εἰδῶν διαδέχεται ἢ τῆς ἐλαττώσεως αὐτῶν. Ὅθεν βλέπομεν ἄλλους μὲν (*Bainé's cotton manufacture*) προτείνοντας ὡς κύριον χαρακτηρισμὸν τῶν εἰδῶν τοῦ βάμβακος τὸ ποῶδες, θαμνώδες ἢ δενδρώδες αὐτοῦ, καὶ ἐπομένως διαιροῦντας τὸ γένος τοῦτο εἰς τρία εἶδη, ἄλλους (*Von Rohr*) παραδεχόμενους τὸ χρῶμα τοῦ σπόρου, καὶ οὕτως ὑποστηρίζοντας δύο μόνον εἶδη, ἣτοι τὸ λευκόσπορον (*Gossypium album*) καὶ τὸ μελανόσπορον (*Gossypium nigrum*), καὶ ἄλλους (*Hamilton*) τὸ χνοῶδες ἢ μὴ τοῦ σπόρου. Ἀλλὰ καὶ τοῦ-

των αἱ γνώμαι δὲν ἐπεκράτησαν, διότι τὰ χαρακτηριστικὰ, τὰ ὅποια ἐπρότεινον ὡς βάσιν δι' ἐπανειλημμένων παρατηρήσεων ἀπεδείχθησαν μεταβλητὰ. Οὕτω π. γ. ἐκ σπερμάτων δενδρώδους βάμβακος θερμῶν κλιμάτων, σπκρέντων εἰς εὐκραέστερα, παρήχθησαν φυτὰ ἄλλοτε μὲν θαμνώδη, ἄλλοτε δὲ ποῶδη καὶ τ' ἀνάπαλιν. Αἱ αὐταὶ μεταβολαὶ πολλάκις παρατηρήθησαν καὶ εἰς τὸν χρωματισμὸν καὶ τὸ χροῶδες τῶν σπερμάτων, μεταβαλλομένων ἀπὸ μελάνων ἢ χνοῶδων εἰς λευκὰ ἢ λεῖα καὶ ἀντιστρόφως, διότι τὸ φυτὸν ἐπιηρεάζεται οὐχὶ μόνον ὑπὸ τοῦ κλίματος, ὡς εἰς τὴν πρώτην περίστασιν, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τοῦ εἴδους τῆς γῆς καὶ τοῦ τρόπου τῆς καλλιέργειας.

Ὁ Δε-Κανδόλλος, ἀπαριθμῶν τὰ ὑπ' αὐτοῦ περιγραφέντα δεκατρία εἶδη, ὁμολογεῖ ὅτι πάντα ἦσαν ἀμφίβολα καὶ ὅτι οὐδὲν γένος τοῦ φυτικοῦ βασιλείου πλέον τούτου δεῖται τῆς ἐπιπόνου ἐργασίας μονογράφου δυναμένου νὰ μελετήσῃ ζῶντα δείγματα.

Ἐκτοτε ἐδημοσιεύθησαν δύο τοιαῦται πλήρεις πραγματεῖαι ἢ τοῦ Παρλατόρη⁽¹⁾ καὶ ἢ τοῦ Τοδάρου⁽²⁾. Καὶ ὁ μὲν πρῶτος παραδέχεται ἑννέα εἶδη (ὧν τὰ δύο ἀμφίβολα) ὀρισθέντα ἐπὶ τῇ βάσει ξηρῶν δειγμάτων, ὁ δὲ δεύτερος πεντήκοντα τέσσαρα, ὧν τὰ πλεῖστα δέον κατ' ἀνάγκην νὰ θεωρηθῶσιν ἀπλῶς διαφοραὶ διότι περιεγράφησαν ληφθέντων ὑπ' ὄψιν οὐχὶ αὐτοφυομένων, ἀλλὰ καλλιεργουμένων φυτῶν. Ὅθεν οὐδ' αἱ πραγματεῖαι αὗται ἐπλήρωσαν τὸ ὑποδειχθὲν κενὸν ὑπὸ τοῦ Δεκανδόλλου, ὅστις ἐν νεωτέρῳ αὐτοῦ συγγράμματι⁽³⁾ παραδέχεται ὡς ἀκριβέστερα τὰ ὑπὸ Μάστερς ὑποδειχθέντα εἶδη τοῦ βάμβακος.

(1) *Le specie dei cotonei*, Firenze 1866.

(2) *Relazioni sulla coltura dei cotonei in Italia, seguita da una monografia del genere gossypium*. Compilata da Agosto Todaro per servire d'illustrazione alla raccolta di cotonei presentata all'esposizione universale di Parigi nell'anno 1878. A cura della Direzione dell'agricoltura. Roma, stamperia Reale.

(3) *Origine des plantes cultivées*, σελ. 323.

Ἐκ τῶν ἀπασχοληθέντων εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο ὁ εἰδικώ-
 τερος καὶ ὁ εὐτυχέστερος εἶνε, νομίζομεν, ὁ δόκτωρ Forbes
 Hoyle, ὁ ἐντρίβεστατος περὶ τὴν φυσικὴν ἱστορίαν καὶ τὴν
 καλλιέργειαν τῶν τροπικῶν προϊόντων. Οὗτος ἐν τῷ σπου-
 δαιοτάτῳ περὶ βάμβακος συγγράμματι του (1) παραδέχε-
 ται τέσσαρα εἶδη βάμβακος· 1) τὸ δεινδρῶδες (*Gossypium*
arboreum L.) 2) τὸ ποῶδες (*G. herbaceum* L.) 3) τὸ Βαρ-
 βαδιανόν (*G. Barbadosense* L.) καὶ 4) τὸ Περουβιανόν (*G. Pe-*
ruvianum Cav.)· ἐξ ὧν τὰ μὲν τρία πρῶτα περιεγράφησαν
 ὑπὸ τοῦ Λινναίου, τὸ δὲ τέταρτον ὑπὸ τοῦ Cavanilles. Διὰ
 λεπτομερεστάτων δὲ περιγραφῶν ἀποδεικνύει, ὅτι τὰ ἕτερα
 δύο εἶδη τοῦ Λινναίου, βάμβαξ ὁ λασίος (*G. hirsutum*) καὶ
 βάμβαξ ὁ ἱερὸς (*G. religiosum*) εἶνε διαφοραὶ, ὁ μὲν πρῶ-
 τος τοῦ Βαρβαδινοῦ βάμβακος, ὁ δὲ δεύτερος τοῦ Περου-
 βιανοῦ. Διαφορὰς ὡσαύτως τῶν ἄνω τεσσάρων εἰδῶν ἀπο-
 δεικνύει τὰ λοιπὰ εἶδη ὅσα πολλοὶ βοτανικοὶ περιέγραψαν,
 ἀπατήθέντες ἢ ἐλκυσθέντες ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας ν' ἀπαθανα-
 τισωσι τὰ ὀνόματά των διὰ τῆς παραθέσεως αὐτῶν μετὰ τὰς
 ἐπιστημονικὰς ὀνομασίας ἔσον τὸ δυνατὸν πλειοτέρων εἰ-
 δῶν (2). Τὴν κατάταξιν ταύτην τοῦ Hoyle παρεδέξατο καὶ ὁ
 Madinier (3)· ἀκολουθοῦμεν δ' αὐτὴν καὶ ἡμεῖς, ὡς στηριζο-
 μένην ἐπὶ παρατηρήσεων καὶ μελετῶν γενομένων ἐπὶ φυτῶν
 ζώντων καὶ οὐχὶ ἀπλῶς ἐπὶ δειγμάτων ἀπεξηραμμένων· ἐπὶ
 τούτῳ δὲ παραθέτομεν συνοπτικὴν περιγραφὴν ἐκάστου τῶν
 τεσσάρων τούτων εἰδῶν.

Εἶδος πρῶτον. Βάμβαξ ὁ ποῶδες. Τὸ εἶδος τοῦτο εἶνε
 ποῶδες μὲν, καὶ ὑψοῦται 50 ἕως 70 ἑκατοστὰ τοῦ μέτρου

(1) On the culture and Commerce of cotton in India and else-
 where σελ. 138.

(2) Ἡ ἐπιστήμη ἀνταμεῖβει τὸν νέον εἶδος ὄρουτος, φυτοῦ ἢ ζώου
 περιγράφοντα, ἀναγνωρίζουσα, ὃ οὗτος ἐπιτίθησιν ὄνομα καὶ ἐπιτάσ-
 σουσα εἰς τοῦτο τὰ ἀρχικά, κατὰ τὸ πλεῖστον, στοιχεῖα τοῦ ἐκείνου
 ὀνόματος.

(3) Encyclopédie pratique de l'agriculture, Moll et Cayot, том. 5,
 σελ. 803.

εἰς κλίματα εὐκρατα, θαμνώδες δὲ, τριετές, καὶ ὑψοῦται
 ἐν ἕως δύο μέτρα εἰς θερμότερας χώρας. Καὶ ἔχει φύλλα μὲν
 παλαμοσχιδῆ, φέροντα συνήθως πέντε καὶ σπανιώτερον τρεῖς
 λοβοὺς ὡσειδεῖς καὶ σχεδὸν ἀμβλεῖς, ἀνθή μέρια μετὰ πε-
 τάλων κιτριῶν ἐχόντων παρὰ τὴν βᾶσιν κηλίδα πορφύραν·
 κάψαν σφαιροειδῆ—ἐνίοτε καὶ ὡσειδῆ—τρίχωρον, τετράχωρον
 καὶ σπανιώτερον πεντάχωρον (1), ἐμπεριέχουσαν πέντε συνή-
 θως σπέρματα ἐν ἐκάστῳ χώρῳ καλυπτόμενα ὑπὸ ἐρίου λευ-
 κοῦ ἢ ξανθοῦ καὶ βραχέος, πατρίδα δὲ τὰς ἀνατολικὰς Ἰν-
 δίας, καὶ συμπεριλαμβάνει τὰς συνήθως καλλιεργουμένας
 διαφορὰς τῆς Ἰνδικῆς, τῆς Σινικῆς, τῆς Ἀραβίας, τῆς Περ-
 σίας, τῆς μικρᾶς Ἀσίας, τῶν ἐνδοτέρων τῆς Ἀφρικῆς, τῆς
 Τουρκίας, τῆς Ἑλλάδος καὶ τινῶν ἄλλων μερῶν τῆς Με-
 σογείου.

Εἶδος δεύτερον. Βάμβαξ ὁ δεινδρῶδες. Τὸ εἶδος τοῦτο
 διακρίνεται ἐκ τῆς εἰς τὰ θερμὰ κλίματα μακροβιότητός
 του καὶ τῆς δεινδρῶδους φύσεως αὐτοῦ, τῶν παλαμοσχιδῶν
 καὶ βαθέως πρασίνων φύλλων του τῶν φερόντων συνήθως
 πέντε καὶ κάποτε τρεῖς λοβοὺς λογχοειδεῖς καὶ ὀξυκορύ-
 φους, καὶ τῶν ἐρυθρῶν ἀνθέων του· φέρει κάψαν ὡσειδῆ
 ὀξυκόρυφον, τρι-τετράχωρον, καὶ περιέχουσαν ἐν ἐκάστῳ
 χώρῳ 4 ἕως 5 σπέρματα καλυπτόμενα ὑπὸ γνοῦς συνήθως
 ὡχροπρασίνου καὶ ἐρίου βραχέος μὲν πλὴν μεταξωδιστάτου,
 λευκοτάτου καὶ ἰσχυροῦ. Εἰς τὴν Ἰνδικὴν, τὴν πατρίδα του,
 αὐτοφύεται καὶ ὑψοῦται πολλάκις μέχρις ἑπτὰ μέτρων· κα-
 λαῦσι δὲ τοῦτο οἱ ἰθαγενεῖς ἱερὸν βάμβακα (Deo Kumar) καὶ
 τὸ καλλιεργοῦσι μόνον ὡς φυτὸν καλλωπισμοῦ εἰς τοὺς
 κήπους καὶ παρὰ τὰ τεμένη, ὅτε ἐκ τοῦ ἐρίου του οἱ Βράχ-
 μανες κατασκευάζουσι τὴν ἱερὰν κλωστὴν ἣν μεταχειρίζον-
 ται εἰς τινὰς θρησκευτικὰς τελετὰς των. Εὐρίσκεται ὡσαύ-
 τως καὶ εἰς τὴν Ἀραβίαν, τὴν Αἴγυπτον καὶ τὴν νῆσον Θή-

(1) Τρικάνδηλον, τετρακάνδηλον ἢ πεντακάνδηλον ὡς ἐν Λεβαδείᾳ
 λέγουσιν.

ραν, ὅπου ὡς ἐκεῖθεν πληροφοροῦμαι, διατηρεῖται ὑπὲρ τὰ 150 ἔτη. Μόνον εἰς τὴν Θήραν τὸ εἶδος τοῦτο καλλιεργεῖται χάριν ἐμπορίας, ἐκ τοῦ λεπτοῦ δὲ καὶ μεταξώδους ἐρίου του, ἅπαντος καταναλισκομένου ἐπιτοπίως, κατασκευάζονται αἱ ἀρισταὶ Θηραϊκαὶ περικνημίδες (κάλτσαι). Ἡ βραχύτης τοῦ ἐρίου του καὶ ἡ ὀλιγοκαρπία του καθιστῶσιν αὐτὸ δύσχρηστον μὲν τῇ βιομηχανίᾳ ἀσύμφορον δὲ τῇ γεωργίᾳ, τούτων ἕνεκα ἐπροτιμήθη ἡ καλλιέργεια ἄλλων εἰδῶν πανταχοῦ πλην ἐν Θήρᾳ, ἀλλὰ καὶ ἐνταῦθα βαθμῆδὸν ἐγκαταλείπεται ἀντικαθιστάμενον ὑπὸ τῆς ἀμπέλου.

Εἶδος τρίτον. Βάμβαξ ὁ Βαρβαδινοῦ. Τὸ εἶδος τοῦτο εἶνε τὸ πολυτιμότερον ἀπάντων, διότι ἐκ τούτου παρήχθησαν αἱ τιμιώτεραι καὶ αἱ ἐν μεγάλαις ἐκτάσεσι καλλιεργούμεναι διαφοραί. Ἐτήσιον συνήθως, εἶνε πολυετές εἰς θερμὰ κλίματα, ὅτε ὑψοῦται μέχρι 3 μέτ. καὶ ἔχει φύλλα μὲν ἄνωθεν πράσινα καὶ λεῖα, κάτωθεν δὲ ὠχροπράσινα καὶ συνήθως χνοώδη· τὰ ἄνω κάποτε ἀκέραια καὶ καρδιοειδῆ, συνήθως ὅμως τρίλοβα, μὲ λοβοὺς ὠοειδεῖς καὶ ὀξεῖς, ἄνω κίτρινα κάψαν ὠοειδῆ, ὀξεῖαν, μεγάλην, λεῖαν τρι-τετράχωρον καὶ σπανιώτερον πεντάχωρον, ἐν ἐκάστῳ δὲ χώρῳ 8—12 σπέρματα καλυπτόμενα ὑπὸ λευκοῦ καὶ κάποτε ὑπομαργαρώδους, μακροῦ, μεταξώδους καὶ στερεοῦ ἐρίου. Τὸ εἶδος τοῦτο πατρίδα μὲν ἔχει τὸ Μεξικόν, καλλιεργεῖται δὲ σήμερον ἰδίως εἰς τὴν βόρειον Ἀμερικὴν, τὰς δυτικὰς Ἰνδίας, τὴν Ἀλγερίαν, τὴν Αἴγυπτον, εἰς τινὰ μέρη τῶν ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν καὶ εἰς τὴν γενέτειραν αὐτοῦ γῆν, τὸ Μεξικόν.

Εἶδος τέταρτον. Βάμβαξ ὁ Περουβιανός. Τὸ εἶδος τοῦτο, καταγόμενον ἐκ τῆς ὁμωνύμου αὐτοῦ χώρας, καλλιεργεῖται εἰς τὸ πλεῖστον τῆς νοτίου Ἀμερικῆς καὶ εἰς τινὰ μέρη τῶν ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν καὶ τῆς Ἰσπανίας, ὑψοῦται δὲ μέχρι πέντε μέτρων καὶ εἶνε δενδρώδες καὶ πολυετές εἰς τὰ θερμὰ κλίματα· ἔχει φύλλα μὲν ἀκέραια, πλην τῶν κάτω τὰ ὅποια εἶνε τρι-πεντάλοβα καὶ μεγάλα· ἄνω μεγάλα, κάψαν μεγάλην κωνοειδῆ, τρι-τετρα-πεντάχωρον, ἐν ἐκάστῳ δὲ

χώρῳ 8—10 μέλανα σπέρματα συνεχόμενα καὶ σχηματίζοντα κωνοειδῆς ὄλον καλυπτόμενον ὑπὸ μακροῦ καὶ λευκοῦ ἐρίου ἀπασπώμενου εὐκόλως καὶ δίχως ν' ἀποσυντεθῇ ὁ ὑπὸ τῶν σπερμάτων σχηματιζόμενος κῶνος.

Ἐκ τῆς βραχείας ταύτης περιγραφῆς τῶν τεσσάρων εἰδῶν τοῦ βάμβακος, τῶν προκλιθέντων ὑπὸ τοῦ δόκτορος Royce, ἐξάγεται ὅτι τὰ μὲν δύο πρῶτα εἶνε ἀσιατικῆς καταγωγῆς καὶ διακρίνονται ἰδίως ἐκ τοῦ βραχέος ἐρίου αὐτῶν τὰ δὲ ἕτερα δύο ἀμερικανικῆς καὶ διακρίνονται πρὸ πάντων ἐκ τοῦ μακροῦ ἐρίου αὐτῶν. Πρὸς τούτοις βλέπομεν, ὅτι τὰ δύο ἀσιατικὰ εἶδη διακρίνονται ἀπ' ἀλλήλων, τοῦ μὲν πρώτου ὄντος ποώδους καὶ φέροντος ἄνω κίτρινα, τοῦ δὲ δευτέρου δενδρώδους καὶ φέροντος ἄνω ἐρυθρὰ, τὰ δὲ δύο ἀμερικανικὰ διακρίνονται ἀπ' ἀλλήλων τοῦ μὲν Βαρβαδινοῦ, τοῦ εἰς τὴν βόρειον Ἀμερικὴν ἰδίως καλλιεργουμένου, φέροντος κάρυα ὠοειδῆ καὶ σπέρματα μὴ συνεχόμενα ἀλλήλοις, τοῦ δὲ Περουβιανοῦ, τοῦ εἰς τὴν νότιον Ἀμερικὴν ἰδίως καλλιεργουμένου, φέροντος κάρυα κωνοειδῆ καὶ σπέρματα ἀλληλουχοῦμενα καὶ σχηματίζοντα κῶνον.

(Λοιούθεις).

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΕΩΣ ΤΩΝ ΟΙΝΩΝ

ΔΙΑ ΤΗΣ ΓΕΥΣΕΩΣ

Τὸ στόμα ὀλόκληρον, ἀπὸ τῶν οὐλῶν μέχρι τῆς ἐσχατιᾶς αὐτοῦ τῆς ἀντιθέτου εἰς τὴν ἑναρξίν τοῦ οἰσοφάγου, ὁ σωλὴν οὗτος ὁ φέρων τὴν τροφήν εἰς τὸν στόμαχον, εἶνε τὸ ἀληθὲς ὄργανον τῆς γεύσεως, τῆς δι' αὐτῆς δοκιμασίας. Ἄλλ' ἐν τῇ λειτουργίᾳ ταύτῃ δὲν εἶνε ἐνδιαφέρουσα μόνη ἡ τοῦ στόματος κοιλότης· ἡ ἐσωτερικὴ ἐπιφάνεια τῶν παρειῶν, ὁ οὐρανίσκος καὶ πρὸ πάντων ἡ γλῶσσα εἰσὶ τὰ κυριώτερα ὄργανα τῆς αἰσθήσεως, περὶ ἧς πρόκειται.

Ἡ γλῶσσα, ὀφείλομεν νὰ τὸ ἀναγνωρίζομεν, εἶνε ὁ κύριος ἐνεργὸς ἐν τῇ λεπτῇ ταύτῃ ἐργασίᾳ· ἐκεῖ αἱ οὐσίαι διαχέονται καὶ ἀναπτύσσονται· ἐκεῖ τὸ πλεῖστον τῶν γευστικῶν ἐντυπώσεων ἀναλύονται πρὶν ἀνέλθωσι διὰ τῶν γλωσσικῶν καὶ τῶν γλωσσοφαρυγγικῶν νεύρων εἰς τὸν ἐγκέφαλον ἡμῶν ὅστις κρίνει καὶ ἐκτιμᾷ.

Τὰ μικρὰ ὄργανα, ἅτινα πρῶτα ἀντιλαμβάνονται τὰς εὐχύμους ιδιότητας τῶν σωμάτων, ἅτινα διιλύζουσιν οὕτως εἶπειν αὐτὰ, εἶνε τὰ θηλίδια, δι' ὧν ἐπιστρώννυται ἡ περικαλύπτουσα τὴν γλῶσσαν μεμβράνη, ἐρχόμενα εἰς ἄμεσον συγκοινωνίαν μετὰ τῶν αἰσθητικῶν νεύρων διὰ πολλαπλῶν διακλαδώσεων.

Ἐπὶ πολὺ ἐνομιζέτο ὅτι μόνη ἡ γλῶσσα κατεῖχε πᾶσαν γευστικὴν δύναμιν· σήμερον ὅμως ἀπεδείχθη ὅτι καὶ αἱ παρειαί, καὶ τὰ οὖλα καὶ ὁ οὐρανίσκος κέκτληνται ὁμοίως, ἐν μικροτέρῳ ἀληθῶς βαθμῷ, σύστημα ἐκτιμῆσεως ἔχον ὡσαύτως τὴν ἑαυτοῦ σπουδαιότητα. Τοιοῦτοτρόπως τὸ νεῦρον τοῦ Βρισβέργου ὑπάρχει εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ πέπλου τοῦ οὐρανίσκου δίδει εἰς τὸ μέρος τοῦτο τοῦ στόματος προφανῆ εὐαισθησίαν. Ὁ ἰατρὸς Βουλπιᾶν, ἐσχάτως ἀκόμη, ἐβεβαίωσεν ὡς πρὸς τοῦτο, ἐν τινὶ ἀνακοινώσει ἀπευθυνομένη πρὸς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν ἐπιστημῶν, ὅτι ὁ οὐρανίσκος κέκτληται βεβαίαν γευστικὴν δύναμιν καὶ ὁ σοφὸς οὗτος, μετὰ τὰς δοκιμὰς, ὡς ἐπαιήσατο, ἐπέισθη ὅτι οἱ χυμοὶ δύνανται νὰ γείνωσιν ἀντιληπτοὶ οὐ μόνον εἰς τὸ μέσον, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ πλάγια μέρη τοῦ ὄργάνου τούτου.

Ὅπως δὴποτε, καὶ χωρὶς νὰ θέλωμεν νὰ εἰσέλθωμεν εἰς περιγραφὰς λίαν ἀνατομικὰς, εἶνε βέβαιον ὅτι τὸ στόμα εἶνε τὸ κατ' ἐξοχὴν ἐκτιμητικὸν ὄργανον διὰ τὰς ἡμετέρας ἐρεῦνας ἐπὶ τῶν ὑρεπτικῶν ὑλῶν, καὶ ἐπὶ τῶν ποτῶν, περὶ ὧν ἐνδιαφερόμεθα ἐνταῦθα ἰδιαιτέρως. Ἐὰν τελευταῖα ταῦτα πρὸ πάντων ἔχουσι σπουδαίαν εἰδικότητα. Ἀπεδείχθη ὅτι ἡ ἀντίληψις τῆς γεύσεως εἶνε ἐργασία χημικὴ γινομένη διὰ τῆς ὑγρᾶς ὁδοῦ, ἤτοι ὅτι ἡ ἀνάπτυξις τῶν χυμῶν τῶν συνι-

στῶντων τὸν ἰδιάζοντα χαρακτήρα τῶν δοκιμαζομένων διαφόρων οὐσιῶν, δὲν ὀρίζεται εἰμὴ διὰ τῆς διαλύσεως τῶν μορίων τῶν σωμάτων τούτων ἐν ῥευστῷ οἴῳ δὴποτε. Τὸ ῥευστὸν τοῦτο διὰ τὰς στερεὰς φέρ' εἶπειν τροφὰς εἶνε ὁ σίλος ὅστις ἀναμιγνύεται εἰς τὰς τροφὰς ἡμῶν.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰ ποτὰ, τὸ ἔργον εἶνε πολὺ εὐκολώτερον, καθότι δὲν ἔχομεν νὰ φροντίσωμεν ὅπως παρέξωμεν τὸ χρήσιμον εἰς τὴν ἀπόγευσιν ὑγρὸν· ἕκαστον θηλίδιον, ἕκαστον ἐκμυζητήριον, ὡς λέγει ὁ Βριλλιά Σαβαρὲν, ὁ διδάσκαλος ἡμῶν ἐπὶ τοιοῦτου θέματος, λαμβάνει ὅ,τι τῷ ἀνήκει ἐκ τοῦ ἀναλυομένου ῥευστοῦ καὶ λειτουργεῖ ἄμέσως, ἄνευ ἀνδεμιᾶς προετοιμασίας.

Ἐὰν τοῦτο ἦνε ὄφελος διὰ τὸν ἐδεσματογνώστην, ὅστις θὰ διακρίνη εὐκόλως τὸν οἶνον ἀπὸ τοῦ ζύθου, αἱ δυσκολίαι ὅμως, τὰς ὁποίας θὰ συναντήσῃ ὅταν ζητήσῃ νὰ σπουδάσῃ ἐκ τοῦ σύνεγγυς τοὺς εἰδικοὺς χαρακτῆρας ὁμοίων ποτῶν, ἀλλὰ ποιότητων διαφόρων, θὰ ἀντισταθμίσωσι καὶ μάστιχα θὰ ὑπερβῶσι κατὰ πολὺ τὰς εὐκολίας τὰς πηγαζούσας ἐξ αὐτῆς ταύτης τῆς φύσεως τῶν ποτῶν.

Βεβαίως ἡ κρίσις ἦν θὰ σχηματίσῃ ὁ ἀπογεύστης δὲν εἶνε πράγμα τοσοῦτῳ εὐκόλον· ἐὰν πρόκηται περὶ οἴνων, ὅχι μόνον πρέπει νὰ ἀναγνωρίσῃ τὴν καλὴν ἢ κακὴν ποιότητα, ἀλλὰ πρέπει νὰ δυνηθῇ νὰ προσδιορίσῃ τὸ εἶδος, τὸ ἔτος καὶ σχεδὸν τὴν κατασκευὴν, ἐὰν πρόκηται περὶ ζύθου, περὶ μιλῆτου, ὀφείλει νὰ δώσῃ τὴν γνώμην του περὶ τῆς καθαρότητος αὐτῶν, περὶ τῶν ξένων ὑλῶν, αἵτινες δυνάτουν νὰ εἰσεχώρησάν εἰς τὴν κατασκευὴν των ἢ αἵτινες προσετέθησαν. Τὸ αὐτὸ δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν καὶ περὶ τῶν οἶνοπνευμάτων καὶ τῶν πνευματωδῶν ποτῶν.

Ὁ ὀρίζων λοιπὸν ὅστις ἀνοίγεται πρὸ τοῦ δοκιμαστοῦ εἶνε ζοφερώτατος. Ἄλλως τε πλὴν τῆς γευστικῆς λεπτότητος, δι' ἧς εἰσὶ πεπροικισμένοι ἐκ φύσεως οἱ καλοὶ ἀπογεῦσται, ὅπως φθάσωσιν εἰς ἐντελῆ γνῶσιν τῆς τέχνης των, χρειάζεται μεγίστη ἔξις, ἐνδελεχὴς ἔξις· γινώσκομεν

δὲ ὅτι σημαντικὸς ἐμπειρογνώμων, ἐὰν παύσῃ ἐπὶ ἀρκετὸν χρόνον ἐξασκῶν τὰ γευστικὰ του καθήκοντα, ὅα ἀπολέσῃ τὴν γευστικὴν ἰκανότητά καὶ τὴν ἐκτιμητικὴν ὀρθότητα αὐτοῦ. Πολλὰκις ἠκούσαμεν ἀμφισβητουμένην τὴν ἐμπειρογνωστικὴν ἀρετὴν ἀνδρός, οὗ τὸ κῦρος ἦτο μέγα ἄλλοτε, τοῦτο δὲ διότι ἐγκατέλιπε τὰς ὑποθέσεις, τὰς ὁποίας καθ' ἡμέραν ἐκκλείτο νὰ κρίνῃ.

Γινόντι, ἢ εὐαισθησίᾳ τῶν νεύρων, ἅτινα ἐπιστρωννύουσι τὸ στόμα ἡμῶν καὶ τῶν φερόντων τὰς αἰσθήσεις ἡμῶν ἀμβλύνεται ταχύτατα ἐὰν δὲν διατηρῶνται ἐν καλῇ καταστάσει δι' ἐνδελεχοῦς ἀσκήσεως.

Ἰκανοὶ ἀπογεῦσται ἀντικαθιστῶσιν ὅλα τὰ ἰδρυθέντα δοκιμαστήρια· τοῦτο δὲ διότι, ἐὰν τὰ ἐργαλεῖα ἐπιτρέπωσι τὴν ἐξασκίωσιν, καὶ πάλιν λίαν ἀτελῶς, τῆς συνθέσεως ἐνὸς ποταῦ, εἶνε ὅμως ἀνίκανα νὰ ἀναλύσωσι τοὺς καλοὺς ἢ κακοὺς χυμοὺς, αἵτινες καθιστῶσιν αὐτὸ εὐάρεστον ἢ δυσάρεστον, αἵτινες καθιστῶσιν αὐτὸ λεπτὸν ἢ πρόστυχον ποτόν.

Μόνον τὸ στόμα δύναται νὰ χρησιμεύσῃ εἰς τοιαύτας περιστάσεις· τοῦτο καὶ μόνον ἀντικαθιστᾷ τὰ μηχανήματα, ὅλα τὰ διϋλιστήρια καὶ οὐδέποτε δίδει ψευδεῖς πληροφορίας. Οἶνος μὴ ἀρέσκων αὐτῷ οὐδέποτε δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς καλὸς, καὶ ὅταν ἀκόμη ἢ χημικὴ σύνθεσις του καὶ αἱ ἀναλογίαι τῶν διαφόρων του στοιχείων ἦνε σύμφωνοι πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς ἐπιστήμης.

Εἴπομεν ἤδη ὅτι ἡ ἀπόγευσις εἶνε τέχνη· βλέπει τις λοιπὸν τώρα πόσον ἔχομεν δίκαιον.

A. M. ΔΕΜΟΥΑΕΝ

(Ἐκ τοῦ «Moniteur Vinicole».)

ΠΕΡΙ ΚΟΡΕΩΝ

Ὁ κόρις (κοινῶς κορέος, *Cimex lectularius* L.) εἶνε ἐνοχλητικὸς εἰς τοὺς κατοικοῦντας ἐν οἰκίαις ἔνθα φωλεύει. Ἡ

ὄσμη τῶν ἐντόμων τούτων ὀφείλεται εἰς ὑγρὸν ἐκκρινόμενον ἐξ ἀδένος ἀπιδοειδοῦς ἐρυθρωποῦ ὑπάρχοντος ἐν τῷ μέσῳ τοῦ μεταθώρακος καὶ ἀπολήγοντος μεταξὺ τῶν ὀπισθίων ποδῶν.

Οἱ κορεοὶ ὡστοκοῦσι περὶ τὰ μέσα τοῦ Μαιῶ, τὰ δε ὡς αὐτῶν εἶνε ἐπιμήκη, λευκὰ καὶ ἀνοίγουσι δι' ἐνὸς ἐπιπτύγματος, ἐξ οὗ ἐξέρχεται τὸ νεογνόν.

Τὰ νεογνὰ δὲν διαφέρουσιν ἐκ τῶν ἀνεπτυγμένων ἐντόμων εἰμὴ κατὰ τὴν μικρότητα, τὴν ἀπουσίαν ἐλύτρων πρωτοπαγῶν καὶ τὸ ὠχρότερον χρῶμα των. Ὑφίστανται τέσσαρας ἀποδερματώσεις πρὶν φθάσωσιν εἰς τὴν ἐφηβικὴν ἡλικίαν.

Οἱ κορεοὶ εἶνε ἔντομα νυκτόβια ἅτινα κατὰ τὴν ἡμέραν κρύπτονται εἰς τὰς ῥωγμάς τῶν τοίχων καὶ τῶν φατνωμάτων, εἰς τὰς πτυχὰς τῶν παραπετασμάτων, κτλ. Ἐνίοτε βρίθουσιν εἰς τοὺς περιστερεῶνας, εἰς τὰς χελιδνοφωλεὰς καὶ τινες συγγραφεῖς ἐνόμισαν ὅτι βλέπουσιν ἐν αὐτοῖς ἰδιαιτέρως εἶδη, τὰ ὁποῖα περιέγραψαν ὑπὸ τὸ ὄνομα *Cimex Columbarius* καὶ *Cimex Hirundinis*, ἀλλ' εἴμεθα βέβαιοι ὅτι τὸ εἶδος εἶνε τὸ αὐτὸ μετὰ τοῦ τῶν κορεῶν τῆς κλίνης (1).

Πρὸ πάντων οἱ κορεοὶ βρίθουσιν ἐν τῇ κεντρικῇ Εὐρώπῃ, καὶ ἡ Γαλλία εἶνε πλουσιοπαρόχως πεπρωκισμένη ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην. Ἐνωστὸν μέχρι τίνος βαθμοῦ τὰ ἔντομα ταῦτα ἐπολλαπλασιάσθησαν ἐν Παρισίοις, οὕτως ὥστε δὲν μοὶ φαίνεται πιθανὸν οἰκία ἐκτισμένη πρὸ τριῶν ἢ τεσσάρων ἐτῶν νὰ μὴ κρύπτη ἐξ αὐτῶν ποσότητα μᾶλλον ἢ ἥττον σημαντικὴν. Ἀλλ' ἡ πόλις τῆς Γαλλίας ἥτις, κατὰ πάντα τὰ φαινόμενα τρέφει τοὺς πλειότερους κορεοὺς, εἶνε τὸ Λυών. Ἐξ ἐναντίας, οὗτοι εἰσὶ σπάνιοι εἰς τοὺς ἀγροὺς, πρὸ πάντων δὲ εἰς τὰ ἀνατολικὰ μέρη.

(1) Ὁ κ. Σινιορέ περιέγραψεν ὑπὸ τὸ ὄνομα στρογγύλου κόριως, ἕτερον εἶδος, ὅπερ ζῆ ἐν τῇ νήσῳ τῆς Ἐνώσεως, καὶ ὁ κ. Ἐδουάρδος Ἐβερμαν, τρίτον εἶδος κορεοῦ βλεφαριδωτοῦ, ὅπερ ζῆ ἐν ταῖς οἰκίαις τοῦ Καζάν.

Οἱ κορεοὶ ἀντέχουσιν ἐπὶ πολὺν χρόνον εἰς τὴν πείναν, καὶ τούτου ἕνεκα εὐρίσκονται εἰς μέρη ἀπὸ πολλῶν μνηῶν ἀκαταίκτητα. Ὁ Λ. Δουφουρ διετήρησε τρεῖς κορεοὺς ζωντανούς εἰς ποτήριον ἐπὶ ἓν ἔτος καὶ πλέον. Ὁ Ὠδουέν διετήρησεν ἓνα ζῶντα ἐν κυτίῳ ἐπὶ δύο ἔτη. Πιθανὸν εἶνε ὡσαύτως ὅτι εἰς τὰ μέρη ὅπου δὲν κατοικεῖ ὁ ἄνθρωπος, οἱ κορεοὶ, κατ' ἀπομίμησιν τῶν γειτόνων των γεωκόρων, ζῶσιν ἐκ τοῦ αἵματος ἄλλων ἐντόμων. Ὅπως δὴποτε, ὅσοι ζῶσιν ἐν ταῖς φωλεαῖς τῶν χελιδόνων καὶ ἐν ταῖς περιστερεῶσι συντηροῦνται πρὸς βλάβην τῶν πτηνῶν τούτων, ἂν καὶ συγγραφεῖς τινες θεωροῦσιν αὐτοὺς ὡς ἀποκλειστικῶς παρασίτους τοῦ ἀνθρώπου.

Ὡς εἴπομεν ἤδη, οἱ κορεοὶ εἶνε νυκτόβια ἔντομα· κατὰ τὴν νύκτα ἐξέρχονται ἀπὸ τὰ καταφύγια των καὶ διευθύνονται πρὸς τοὺς κοιμωμένους ἀνθρώπους ἢ τὰ πτηνὰ μετὰ θαρράλεότητος μαρτυρούσης λεπτότατον ὄσφρητικὸν σύστημα· τῶντι, ματαίως ἀπομακρύνομεν τὰς κλῖνας ἀπὸ τῶν τοίχων, οἱ κορεοὶ ἀκολουθοῦσι τὴν ὄροφην, καὶ φθάνοντες ὑπεράνω τῆς κλίνης, ἀφίνουσιν ἑαυτοὺς νὰ πέσωσι κάτω. Ἐὐὶ δὴγμα τοῦ κορεοῦ συνοδεύεται ὑπὸ ἐρυθρότητος, ὑπὸ ἐλαφρᾶς ἐξοιδήσεως καὶ ζῶηροῦ ἄλγους· τὰ ἀποτελέσματα ταῦτα ὀφείλονται εἰς τὸν ἐρεθιστικὸν σίελον, τὸν ὁποῖον τὸ ἔντομον ἐγκεντρίζει καὶ ὅστις σκοπὸν ἔχει νὰ προκαλέσῃ τὴν συρροὴν τοῦ αἵματος περίξ τοῦ δηχθέντος μέρους, ὡς τῶν κωνώπων καὶ τῶν σκνιπῶν. Ἡ ἀπορρόφησις τοῦ αἵματος γίνεται διὰ τῆς ἀλληλοδιαδόχου ἐργασίας τῶν τῆς σιαγόνας καὶ τῶν γνάθων ξιφιδίων, ἧτις ἀναγκάζει τὸ αἷμα νὰ ἀναβῆ εἰς τὸν οἰσοφάγον, περίπου ὡς ἀναβιβάζεται τὸ ὕδωρ δι' ἀλυσιδωτῆς ἀντλίας.

Κατὰ μέγα μέρος οἱ κορεοὶ ἀποθνήσκουσι τὸν χειμῶνα, ἀλλὰ μένουσιν ὀλίγοι οἵτινες διέρχονται τὴν κακὴν ταύτην ἐποχὴν νεναρκωμένοι ἐν ταῖς ῥωγμαῖς τῶν φατνωμάτων ἢ ἐν ταῖς θερμαινομένοις δωματίοις. Ἄλλως τε διασώζονται

διὰ τῶν ὠῶν, τὰ ὁποῖα ἀνθίστανται εἰς τὸ ψῦχος καὶ ἐκκολλάπτονται κατὰ τὸ ἔαρ.

Ὁ κορεὺς ἀνήκει εἰς τὴν τάξιν τῶν Ἡμιπτέρων, τὴν ὑποδιαίρεσιν τῶν Ἐτεροπτέρων, τὴν οἰκογένειαν τῶν Γαιοκορέων, τὴν φυλὴν τῶν Ἀραδίων καὶ τὸ γένος Κόρις (Cimex). Ἐὐὶ ἐπιστημονικὸν αὐτοῦ ὄνομα εἶνε Cimex lectularius, τὸ δὲ κοινὸν κορεὺς, κορηὺς ἢ κορέος.

Μέσα πρὸς καταστροφὴν τῶν κορεῶν. — Πρὸς καταστροφὴν τῶν κορεῶν μεταχειρίζονται εἰδικούς τρόπους, τῶν ὁποίων ἡ συνταγὴ εἶνε ἡ ἐξῆς· Διαλύουσιν εἰς χωριστὰς δύοσις οἰνοπνεύματος 5 δράμια τερεβενθίνης, 1 1/2 δράμια ὑδροχλωρικοῦ ὑδραργύρου καὶ ἕτερα 5 δράμια καμφορᾶς. Ἀφοῦ γείνωσιν αἱ τρεῖς αὗται διαλύσεις, ἀναμιγνύουσι τὸ ὅλον ἐν ἀγγεῖῳ καὶ προσθέτουσι 300 περίπου δράμια ὕδατος καθαροῦ, ὅπερ ἀνακινεῖται συνεχῶς. Πάντοτε ὁσάκις θέλουσι νὰ κάμωσι χρῆσιν τῆς σκευασίας ταύτης, πρέπει νὰ φροντίζωσι νὰ ἀνακινῶσι τὸ ἀγγεῖον ἐντὸς τοῦ ὁποῖου αὕτη διατηρεῖται. Πρὸς καταστροφὴν τῶν κορεῶν, λούουσι τὰς κλῖνας καὶ πλύνουσι τὰς ῥωγμὰς καὶ τὰς κοιλότητας διὰ τοῦ προκειμένου ῥευστοῦ, μεταχειριζόμενοι πρὸς τοῦτο χρωστῆρα (πινέλον) δυνάμενον νὰ εἰσχωρήσῃ πανταχοῦ· τὰ ἔντομα καὶ τὰ ὠᾶ καταστρέφονται αὐτοστιγμεί. Ἐν ἐλλείκει τοῦ ῥευστοῦ τούτου, τοῦ ὁποῖου ἡ χρῆσις εἶνε ἀκίνδυνος, δύναται τις νὰ μεταχειρισθῇ αἰθέρα τερεβινθίνης ἢ βενζίνης, τοῦ ὁποῖου τὸ ἀποτέλεσμα ἔσεται βεβαίως τὸ αὐτό. Ἐὰν οἱ κορεοὶ μένωσι κεκρυμμένοι ὀπισθεν φατνώματος καὶ δὲν δυνάμεθα νὰ τοὺς φθάσωμεν διὰ τοῦ ἔντομοκτόνου ῥευστοῦ, προετοιμάζομεν ζύμην ἐκ σκορόδου καὶ ψιμμουθίου (στουμπέτσι) κοπανισμένων, εἰς ἣν προσθέτομεν ὀλίγον αἰθέρα τερεβινθίνης διαλελυμένον ἐν οἰνοπνεύματι· τότε δὲ εἰσάγομεν ὀλίγην κόνιν καμφορᾶς καὶ αἰθέρα τερεβινθίνης εἰς τὰς ὀπὰς, τὰς ἀλείφομεν καὶ τὰς φράττομεν ἐρμητικῶς διὰ τοῦ μίγματος τούτου οὕτως ὥστε οἱ κορεοὶ νὰ μὴ εὐρίσκωσιν οὐδεμίαν διέξοδον.

Πρὸς καταστροφὴν τῶν κορεῶν τινὲς συνιστῶσι νὰ καίω-
μεν θεῖον ἐν τοῖς δωματίοις, προσέχοντες νὰ ἔχωμεν τὰς
θύρας καὶ τὰ παράθυρα κεκλεισμένα καὶ νὰ ἀφίνωμεν τὸν
θειώδη ἀτμὸν ἐπὶ εἰκοσιτέσσαρας ὥρας (1). ὁ ἀτμὸς οὗτος
τοὺς φονεύει ἀμέσως. Δυνάμεθα νὰ δοκιμάσωμεν τὴν βενζι-
νὴν διαχεομένην ἐν τῷ δωματίῳ ἢ τιθεμένην ἐν δοχείοις ἀ-
νοικτοῖς λαμβάνοντες τὴν αὐτὴν προφύλαξιν νὰ ἔχωμεν
ὅλας τὰς ὀπὰς κεκλεισμένας. Τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα θὰ πα-
ρήγεται. Πρὸς τούτοις ὁ διὰ φυσικῆς ἐκσφενδονισμὸς κό-
νεως τοῦ πυρέθρου (2) εἰς ὅλα τὰ ὑποπτα μέρη, φαίνεται τὸ
ἀριστον μέσον ὅπερ δύναται νὰ ἀντιταχθῆ εἰς τὴν εἰσβολὴν
τῶν κορεῶν· δυνάμεθα ὡσαύτως νὰ μεταχειρισθῶμεν, ὡς
καὶ διὰ τὰς σιταρόφθειας, τὰ θειϊδικὰ καπνίσματα.

Τὸ λεπίδιον (λεπίδι, *Lepidium latifolium* ὡς καὶ τὸ *L.
ruderale*) νομίζεται ἐκ παλαιωτάτων χρόνων ὡς ἔχον τὴν
ιδιότητά νὰ φονεύῃ, ἢ τοῦλάχιστον νὰ ἀποναρκώσῃ τοὺς
κορεοὺς· τὸ φυτὸν τοῦτο, τιθέμενον ὑπὸ κλίνην κορεοῦχον,
δὲν βραδύνει νὰ καλυφθῆ ὑπὸ τῶν ἐντόμων τούτων, ἀτινα
μεθύσκονται ἐκ τῶν χυμῶν του ἢ τῆς ὀσμῆς του, ὅπως αἱ
γαλαῖ (γάται) ἐκ τῆς βαλεριάνης· τότε εἶνε εὐκόλον νὰ τοὺς
φονεύσωμεν ρίπτοντες τὰ φυτὰ, οὕτω κεκαλυμμένα ὑπὸ τῶν
παρασίτων τούτων, εἰς τὸ πῦρ ἢ ἐντὸς ζέοντος ὕδατος.

Ὁ ρυγχώδης κόρις ἢ Γαιόκορις (*Reduvius personatus*)
εἶνε ἐχθρὸς τοῦ κορεοῦ, ὃν καταδιώκει. Εἶνε δὲ τὸ ἔντομον
τοῦτο ἡμίπτερον τῆς φυλῆς τῶν Γαιοκόρων· τὰ νεογνὰ
αὐτοῦ κρύπτονται ὑπὸ τὰ κονιορτώδη χρίσματα.

Ε ΣΑΒΑΡ.

(1) Ν' ἀφαιρῶμεν δὲ ἀπὸ τοῦ δωματίου τούτου πᾶν ἀργυροῦν σκεῦος,
ὅπερ φθείρεται ὑπὸ τοῦ θειώδους ἀτμοῦ.

(2) Τῆς ἐντομοφθόρου κόνεως τῶν φαρμακείων.

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ἘΝ ΕΛΛΑΔΙ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

ὑπὸ τοῦ κ. ΟΥΑΤΒΛΕΑ

Ἐπιτίμου προξένου τῆς Γαλλίας, ἐπιτετραμμένου τὸ ὑποπρᾶξενεῖον Πειραιῶς.

Ἐν Πειραιεὶ τῇ 7]19 Μαρτίου 1885.

Ἡ γεωργία ἐν Ἑλλάδι, ἂν καὶ ἐποιήσατο προόδους ἀπό-
τινων ἐτῶν, εἶνε εἰσέτι λίαν ὀπισθοδρομημένη. Ὁ τόπος
θὰ ἠδύνατο νὰ διαθρέψῃ 4 ἑκατομμύρια κατοίκων, καὶ ἐνῶ
ἀριθμεῖ μόνον 1,900,000 δὲν δύναται νὰ τοὺς διαθρέψῃ. Ἡ
Ἑλλὰς ἀγοράζει κατ' ἔτος ἐκ τῆς Ῥωσίας, τῆς Ῥουμανίας,
τῆς Μακεδονίας, τῆς Ἀφρικῆς περὶ τὰ 1,500,000 ἑκατό-
λιτρα (1) σίτου ἀπαιτοῦντα ἐξαγωγὴν 30 ἑκατομμυρίων
φράγκων, ἀτινα παριστῶσι τὸ τέταρτον σχεδὸν τῆς ἐν γέ-
νει ἐμπορικῆς εἰσαγωγῆς.

Πολλαπλᾶ εἰσι τὰ αἷτια τῆς δυσαρέστου ταύτης κατα-
στάσεως· γεωργικὰ ἐργαλεῖα ἀρχαῖκα καὶ βάναισα· μέθοδοι
καλλιεργείας πατροπαράδοτοι καὶ ἐλαττωματικά· ἢ ἐκ τῶν
σκοπίμων πυρκαϊῶν ἀποδάσσεις καὶ ἡ ἐλευθέρα βόσκησις
τῶν αἰγῶν· ἢ σπανιότης εὐκόλων ὁδῶν συγκοινωνίας· τοκο-
γλυφία ἀνερχομένη πολλάκις μέχρι 40 τοῖς ἑκατόν· τοι-
αῦτα εἶνε τὰ κύρια αἷτια τὰ παρεμποδίζοντα τὴν γεωρ-
γικὴν πρόοδον ἐν χώρᾳ ἐξαιρετικῶς ἐν τούτοις εὐνοηθείσῃ
ὑπὸ τῆς φύσεως (2).

(1) Τὸ ἑκατόλιτρον σίτου ἰσοδυναμεῖ πρὸς τρία περίπου κοιλὰ.

(2) Τὰ ὑπὸ τοῦ κ. Ουατβλέδ ἀναφερόμενα αἷτια τῆς οὐχὶ εὐαρέστου
καταστάσεως τῆς ἡμετέρας γεωργίας, δὲν εἶνε βεβαίως τὰ μόνα, ἢ τὰ
κύρια. Ἡ ἔλλειψις χειρῶν καὶ ἰδίως ἡ ἔλλειψις δικαιοσύνης, ἀσφαλείας
καὶ συγκοινωνίας εἶνε τὰ κύρια αἷτια τῆς στασιμότητος τῆς ἡμετέρας
γεωργίας. Ἐὰν ταῦτα, καὶ ἰδίως τὰ τρία τελευταῖα ὑπερχον παρ' ἡμῖν,
ταχέως καὶ τὰ ἀρχαῖκα καὶ βάναισα ἐργαλεῖα θ' ἀντικαθίσταντο διὰ
τελειωτέρων καὶ μέθοδοι καλλιεργείας νεώτεραι θὰ ἐξεδίωκον τὰς πα-
τροπαράδοτους. Σ. Σ.

Μεγάλη τφόντι εἶνε ἡ ποικιλία τῶν κλιμάτων ἐν Ἑλλάδι. Τὸ ἀσύμφωνον τῶν ὀρέων πρὸς τὰς πεδιάδας, τῶν δασωδῶν μερῶν πρὸς τὰς ἀύχμηρὰς κοιλάδας, τῶν πρὸς βορρᾶν ἐκτεθειμένων παραλλίων πρὸς τὰ πρὸς νότον ἐστραμμένα, παράγει εἰς τὰ ἐγγύρια κλίματα ἄξιοσημειώτους ἀντιθέσεις. Δύναται τις νὰ εἴπῃ ὅτι ἐν τῷ συνόλῳ αὐτῆς ἡ Ἑλλὰς παρουσιάζει κλιματολογικὴν κλίμακα πρὸς τὸν πλοῦτον τῆς ὁποίας ὀλίγιστα ἐπίγειοι χῶραι ἐξισοῦνται. Πρὸς ἄρκτον, τὰ ὄρη τῆς Αἰτωλίας μετὰ τῶν ὑπὸ φηγῶν κεκαλυμμένων κλιτύων αὐτῶν, φαίνονται ἀνήκοντα εἰς τὰς εὐκραεῖς χώρας τῆς κεντρικῆς Εὐρώπης, ἐνῶ πρὸς νότον καὶ πρὸς ἀνατολὰς, αἱ χερσόνησοι καὶ αἱ νῆσοι μετὰ τῶν συκῶν καὶ τῶν ἐλαιῶνων, τῶν ἐκ λεμονεῶν καὶ πορτοκαλεῶν φυτειῶν, τῶν ἀραιῶς ἀπαντωμένων φοινίκων καὶ τῶν ἐξ ἀγαθῶν (ἀθανάτων) φρακτῶν, ἀποτελοῦσι μέρος τῆς ὑπὸ τοὺς τροπικοὺς ζώνης.

Ἡ μεγάλη αὕτη κλιματικὴ ποικιλία ἐπιτρέπει πᾶσαν καλλιέργειαν. Αἱ ἀρόσιμοι γαῖαι, ἀναλόγως τοῦ ὕψους καὶ τῆς ἐκθέσεώς των, εἶνε θαυμασίως ἐπιδεκτικαὶ εἰς τὴν παραγωγὴν τῶν δημητριακῶν καρπῶν, τοῦ οἴνου, τῶν ὀπωρῶν, τῶν βιομηχανικῶν φυτῶν, βάμβακος, ἐρυθροδάνου, καπνοῦ, κτλ. Τὸ μικρὸν ἑλληνικὸν βασίλειον δύναται καὶ ὀφείλει νὰ περιμένη μεγάλης πηγᾶς προσόδων ἐκ τῆς ἀναπτύξεως τῆς γεωργίας του.

Τὸ ἔδαφος, ὑγιέστατον ὡς ἐκ τοῦ φυσικοῦ κλιματός του, εἰς πολλὰ μέρη ἐγένετο νοσηρὸν ἕνεκα τῶν ὑδάτων, τὰ ὅποια οἱ ἀδιαφοροῦντες κάτοικοι ἀφίνουσι νὰ σχηματίζονται εἰς ἔλη (1). Ἡ ἀνάκτησις τοῦ ἐδάφους διὰ τῆς γεωρ-

(1) Ἡ παρατήρησις αὕτη εἶνε ἀληθεστάτη. Κατὰ τὰς ἀνὰ τὰς ἑπαρχίας τῆς Ἑλλάδος περιουσίας μου πολλάκις ἔτυχεν νὰ παρατηρήσω ἐκτασεις κατεχομένας ὑπὸ τῶν ὑδάτων, αἵτινες ἔφερον εἰσέτι τὰ λείψανα εὐρέων χανδάκων ἐγκάταλειφθέντων, οἵτινες εἰς παλαιότεραν ἐποχὴν, καθαριζόμενοι κατ' ἔτος, ἐχρησίμευον ὅπως διοχετεύωσι τὰ λιμνάζοντα ὕδατα καὶ ἀποκαθιστῶσιν οὕτω τὰς ἐκτάσεις ταύτας καλλιεργησίμους. Σ. Σ.

γίας οὐ μόνον θὰ ἦτο πλουτισμὸς τῆς χώρας, ἀλλὰ θὰ ἐπέφερον ὡσαύτως εὐεργέτημα ἀνεκτίμητον, τὴν ἐξαφάνισιν τῆς τρομερᾶς μᾶστιγος τῶν τελματωδῶν πυρετῶν οἵτινες, εἰς τὴν ἀνανέωσιν ἐκάστης ἐποχῆς, θανασίμους ἐπιφέρουσι καταστροφάς.

Κατὰ τὰ ἡμιεπίσημα διδόμενα, ἄτινα ἐν ἐλλείψει κτηματολογίου, δὲν δύνανται νὰ γίνωσι παραδεκτὰ εἰμὴ ὑπότινας ἐπιφυλάξεις, ἡ Ἑλλὰς ἔχει ἔκτασιν 63,211,000 στρεμμάτων, ἐξ ὧν τὰ 34,000,000 θεωροῦνται ὡς γαῖαι ἀρόσιμοι. Αἱ τελευταῖαι αὗται ὑποδιαιροῦνται πάλιν ὡς ἑξῆς :

Δάση	7,000,000	στρέμματα
Νομαὶ	6,000,000	»
Καλλιέργειαι καὶ φυτεῖαι	21,000,000	»

Ἡ μᾶλλον διαδεδομένη καλλιέργεια εἶνε ὁ σῖτος, ὁ ἀραιόσιμος, ἡ κριθή, ἡ ἄμπελος, ἡ ἐλαία, ὁ καπνός, κτλ. Ὁ Ἑλλήν χωρικὸς συγκομίζει ὡσαύτως τὴν σήκαλιν, τὸν σμιγόν, τὴν βρώμην, τὰ γεώμηλα, τοὺς κυάμους, τοὺς φασιόλους, τὰ πίσσα, τὴν φακὴν, τὸ σήσαμον, τὸν βάμβακα, κτλ. Αἱ γαῖαι εἰσὶ πεφυτευμένοι ἐκ συκῶν, ἐκ μωρεῶν, ἐκ πορτοκαλεῶν, λεμονεῶν, μανδαρινεῶν, ἀμυγδαλῶν, κτλ.

Εἰ καὶ οἰκτεῖροντες τὴν μεγίστην πρὸς τὰ γεωργικὰ συμφέροντα ἀδιαφορίαν τῶν κυβερνώντων, εἶνε δίκαιον νὰ ἀποδώσωμεν τὸν ἀρμόζοντα ἔπαινον εἰς τὸν κ. Τρικούπην, πρόεδρον τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ὅστις, τῷ 1881, ἤνοιξεν νέον ὀρίζοντα εἰς τὴν γεωργίαν, καταργήσας τὴν δεκάτην ἐπὶ τῆς ἀκαθάριστου παραγωγῆς· τὸ σύστημα τοῦτο κληροδοτηθὲν παρὰ τῆς τουρκοκρατίας ἐπέτρεπε πᾶν εἶδος καταχρήσεως καὶ παρεκώλυε πᾶσαν γεωργικὴν πρόοδον.

Κατὰ τὸν παρόντα νόμον, ὁ ἐπὶ τῶν παραγουσῶν δημητριακοῦς καρποῦς γαιῶν φόρος λαμβάνεται ἀναλόγως τῆς πραγματικῆς παραγωγῆς καὶ βασιζέται ἐπὶ τῶν τῆς καλλιεργείας μέσων, ἦτοι ἐπὶ τῶν ἐργατικῶν κτηνῶν καὶ τῶν ἀρότρων, προσδιορίζεται δὲ κατὰ κεφαλὴν κτήνους, ἐν ἀναλογίᾳ πρὸς

τὴν βεβαιωθείσαν τῶν καλλιεργουμένων γαιῶν παραγωγήν.

Ἡ βεβαίωσις τῶν διαφόρων κλάδων τοῦ φόρου ἐν γένει βασιίζεται ἐπὶ τῆς ἐγγράφου δηλώσεως τῶν καλλιεργητῶν, οἵτινες ὑποχρεοῦνται νὰ ὑποβάλλωσιν αὐτὴν ἐντὸς νομίμου τινὸς προθεσμίας, ἐνώπιον τοῦ δημάρχου, ἀναφέροντες τὴν ἔκτασιν καὶ τὸ εἶδος τῶν καλλιεργειῶν ἢ φυτειῶν. Ἡ δήλωσις αὕτη, τὴν ὁποίαν τὸ δημόσιον ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐξελέγῃ, ὑποβάλλεται εἰς τὴν ἐξέτασιν ἐιδικῶν ἐπιτροπῶν, συγκειμένων ἐκ δημοσίων καὶ δημοτικῶν ὑπαλλήλων, οἵτινες προσδιορίζουσι τὸν ἀντίστοιχον πρὸς ἐκάστην δηλωθεῖσαν ἔκτασιν φόρον. Ὁ γεωργὸς καλλιεργεῖ ἀδιακρίτως διὰ βοῶν, βουβάλων, ἵππων. Τὸ ἄροτρόν του εἶνε τὸ αὐτὸ ἀρχαῖκόν ἐργαλεῖον ὅπερ μεταχειρίζονται οἱ Ἀραβες τῆς Ἀλγερίας καὶ δι' οὗ ξέεται μόνον ἡ γῆ· τὸ ὑννίον εἰσδύει ἐν αὐτῇ 5 ἢ 6 ἑκατοστόμετρα. Οἱ γεωργοὶ προετοιμάζουσι μόνοι τὰ ἐργαλεῖά των. Ἐν τούτοις, ἡ εἰσαγωγή ὄλων τῶν γεωργικῶν ἐργαλείων καὶ μηχανῶν εἶνε ἐλευθέρα.

Ἡ κατὰ στρέμμα πρόσδος ὑπολογίζεται εἰς 3 1/2 κοιλὰ, ὅπερ εἶνε λίαν ἐπαρκὲς διὰ γαίας ἐντελῶς ἐστερημένας λιπασμάτων, καὶ ἐνθα τὰ παράσιτα χόρτα καὶ οἱ θάμνοι δεινῶς ἀντιπράττουσιν εἰς τὸν θεισμὸν. Ἡ βελτίωσις τῶν γαιῶν, ἡ χρῆσις φυσικῶν ἢ τεχνητῶν λιπασμάτων εἶνε πράγματα ὅλως ἀγνωστα εἰς τὸν ἑλληνα χωρικόν⁽¹⁾. Ἐπειδὴ τὸ ἐν χρήσει σύστημα εἶνε τὸ τῶν νεατῶν, τὸ ἡμισυ⁽²⁾ μόνον τῶν ἀροσίμων γαιῶν καλλιεργεῖται κατ' ἔτος. Ἡ καλλιέργεια τῶν δημητριακῶν καρπῶν προστατεύεται ὑπὸ δικαιώματος εἰσαγωγῆς 2 φρ. 13 τὰ 100 χιλιογράμμα⁽³⁾ διὰ τὸν σῖτον, καὶ τὸν μετὰ σηκάλεος σμιγόν, καὶ 1 φρ. 56 διὰ τοὺς ἄλλους δημητριακοὺς καρπούς.

(1) Τὸν τὰ ἐτήσια φυτὰ καλλιεργοῦντα, διότι εἰς τὰς πολυτελεῖς καλλιεργείας γίνεται συνήθως χρῆσις λιπασμάτων καὶ παρ' ἡμῶν ὡς καὶ ἀλλαχοῦ. Σ. Σ.

(2) Τὸ τρίτον μόνον, διότι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον αἱ γαῖαι ἐν Ἑλλάδι σπεύρονται κατὰ τριετίαν. Σ. Σ.

(3) 100 χιλιογράμμα = πρὸς 78 ὑκάδας.

Εἰς πλεῖστα μέρη ὁ ἀραβόσιτος ἀποτελεῖ τὴν κυρίαν τροφήν τῶν κατοίκων. Οἱ ἵπποι τρέφονται διὰ κριθῆς μᾶλλον ἢ βρώμης, ἥτις εἶνε ἀρκετὰ σπανία.

Ἡ μέση τιμὴ τῶν δημητριακῶν ἦτο κατὰ τὸ 1884 :

Σῖτος	{	Ῥωσίας	26—28	λεπτὰ ἢ ὑκά
		Τουρκίας	26—28	» »
		Ἑλλάδος	26—28	» »
		Δουνάβεως	27—29	» »
Κριθὴ	14—18	» »	
Ἀραβόσιτος	18	» »	
Ἄλευρα	{	α' ποιότητος	42—44	» »
		β' »	28—34	» »
		γ' »	22—27	» »

Ἡ κατὰ τὸ 1884 γενομένη ἀπαρίθμησις τῶν κτηνῶν ἔδωκε τὰ ἐξῆς ἀποτελέσματα :

Βόες	250,000
Ἀγελάδες	125,942
Χοῖροι	175,051
Πρόβατα	3,464,954
Αἰγες	2,510,970
Βούβαλοι	7,710
Ἴπποι	118,341
Ἡμίονοι	55,123
Ὄνοι	106,208
Κάμηλοι	59

Ἡ Ἑλλάς εἶνε φόρου ὑποτελῆς εἰς τὸ ἐξωτερικὸν διὰ πολὺ μέρος τοῦ ἀναγκαιοῦντος εἰς τὴν κατανάλωσιν αὐτῆς κρέατος ὡς εἶνε καὶ διὰ τὰ γεννήματα. Ἡ κτηνοτροφία, ἐξαιρέσει τῶν προβάτων, τῶν αἰγῶν καὶ τῶν χοίρων, εἶνε λίαν παρημελημένος βιομηχανικὸς κλάδος, καὶ κατ' ἔτος ὁ τόπος εἶνε ἠναγκασμένος νὰ ζητῇ ἀπὸ τῆς Μακεδονίας, ἀπὸ τῆς Ῥουμανίας, ἀπὸ τῆς Ὀδησσοῦ, πολλοὺς βόας.

Ἡ καλλιέργεια τῆς ἀμπέλου εἶνε ἐν πλήρει προόδῳ. Οἱ ἀμπελῶνες καὶ οἱ σταφιδάμπελῶνες ἐδιπλασιάσθησαν ἀπὸ

τινων ἐτῶν. Ἡ ἔκτασις τῶν ἀμπελώνων ἥτις τῷ 1865 δὲν ἔφθανε τὰς 400,000 στρέμματα, ὑπολογίζεται σήμερον εἰς 800,000, ἅτινα παράγουσι πλέον τῶν 250 ἑκατομμυρίων ὀκάδων οἴνου, ἀξίας 50 ἑκατομμυρίων δραχμῶν. Αἱ φυτεῖαι αὐταί, φορολογούμεναι ἄλλοτε κατὰ στρέμμα, σήμερον εἶνε ἐλεύθεραι παντὸς κτηματικοῦ φόρου, ὑποβαλλομένου τοῦ οἴνου εἰς δικαίωμα καταναλώσεως 5 λεπτῶν δι' ἐκάστην ὀκλῶν, καὶ ποικίλλοντος κατὰ τὴν κλίμακα, ἥτις ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν κατοίκων τοῦ φορολογουμένου νομοῦ. Ἀφ' ἑτέρου, οἱ ἐλληνικοὶ οἴνοι προστατεύονται ὑπὸ δικαίωματός εἰσαγωγῆς ἐπὶ τῶν ξένων οἴνων, ὀριζομένου ὡς ἑξῆς:

Ἐπὶ γλεύκους καὶ οἴνων ἐν βυτίοις (βαρελίοις) ἢ ἄλλοις ἀγγείοις	δραχ. 2 ἢ ὀκ.
Ἐπὶ οἴνων οὐχὶ ἀφρωδῶν ἐν φιάλαις	» 3 »
Ἐπὶ οἴνων ἀφρωδῶν ἐν φιάλαις	» 5 »

Τὸ κυρίως ἐκ τῶν βαρέων τούτων δασμῶν πάσχον, εἶνε τὸ γαλλικὸν ἐμπόριον.

Αἱ Κυκλάδες, ἡ νῆσος Εὐβοία, ἡ Σαλαμίς ἔχουσι τοὺς κυριωτέρους ἀμπελώνας (1), τὰ προϊόντα αὐτῶν εἰσὶν ἐν γένει πλούσια εἰς πνεῦμα καὶ χρῶμα. Διακρίνονται δὲ οἱ μέλανες οἴνοι τῆς Κέας, τῆς Πάρου, τῆς Εὐβοίας, οἱ λευκοὶ οἴνοι τῆς Θήρας, τῆς Σαλαμίνας.

Ἡ Ἑλλάς παράγει ἑτησίως κατὰ μέσον ἔρον 100,000 ἑκατόλιτρα (2) οἴνων λευκῶν καὶ μαύρων.

Ἀνέγνων που, ὅτι οἱ ἐλληνικοὶ οἴνοι εἶνε ἄνοστοι, ἄνούσιοι, ἄνευ ἀρώματος καὶ ἐν γένει ἐστερημένοι τῶν ἰδιαιτέρων καὶ πρωτοτύπων ἐκείνων ἰδιοτήτων, αἵτινες συνιστῶσι τοὺς καλοὺς οἴνους καὶ συντέλουσιν εἰς τὴν ταξινόμησιν αὐ-

(1) Ὁ συγγραφεὺς ἐννοεῖ ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν τῶν μνημονευομένων μερῶν. Ἀησμανεὶ δὲ, ἢ ἀγνοεῖ ὅτι οἴνους ἀφθόνους, οὓς καὶ ἐξάγουσιν, ἔχουσι καὶ τινες τῶν Ἰονίων Νήσων.
 (2) Ἐκατόλιτρον = πρὸς 78 ὀκάδας.

τῶν ὑπὸ τῶν καταναλωτῶν (1). Δὲν συμμερίζομαι τὴν γνώμην ταύτην.

Πῶς δύνανται νὰ ὦσι πρόστυχοι καὶ ἄνούσιοι, παραγόμενοι ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἠφαιστειογενοῦς ἐδάφους καὶ πεπαινώμενοι ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ἡλίου ὡς ὅλοι οἱ οἴνοι τῆς Μεσογείου, οἵτινες εἶνε ὁ πλοῦτος τῆς Σικελίας, τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Ἰσπανίας!

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἄρωμα, ὅπερ εἶνε ἡ ἰδιαιτέρα ἐκάστου οἴνου εὐωδία, τὴν ὁποίαν ἀντιλαμβάνεται ἡ ὄσφρησις καὶ ἐκτιμᾷ ὁ οὐρανίσκος, ἀλλ' ἥτις ἀναπτύσσεται καὶ βελτιοῦται καθ' ὅσον τὸ προϊόν παλαιοῦται καὶ ἀποκαθαίρεται, πῶς νὰ ἀποφανθῶμεν περὶ τούτου ἐν συνειδήσει, ἀφοῦ ἐκάστη παραγωγὴ καταναλίσκεται ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἔτους; Δὲν ὑπάρχουσιν ὑπόγειοι οἴνωνες ἐν Ἑλλάδι. Τὸ μόνον ἀληθὲς εἶνε ὅτι μέχρι τοῦδε οἱ ἐλληνικοὶ οἴνοι εἰσὶ μετρίως ποιότητος, ἔνεκα τῆς ἐλαττωματικῆς αὐτῶν κατασκευῆς, τῆς κακῆς ἐκλογῆς τῶν κλημάτων, τῶν μηδαμινῶν, ἢ κακῶς κατασκευασμένων ἀποθηκῶν, τῆς ἀτελοῦς ζυμώσεως, τῆς κατὰ χρῆσεως τοῦ γύψου καὶ μάλιστα τοῦ θαλασίου ὕδατος, καὶ ἔνεκα τῶν βαρβάρων τρόπων τῆς μεταφορᾶς (2). Ὁ Ἕλλην ἀμπελουργὸς ἀγνοεῖ τὰς καλὰς οἰνοποιητικὰς μεθόδους.

Οἱ σταφιδάμπελώνες, οἵτινες τῷ 1867 δὲν ἠρίθμουν ἢ 153,058 στρέμματα, κατέχουσι τὴν σήμερον ἑκτασιν 350,000 στρεμμάτων, παραγόντων 250 ἑκατομμύρια ξηρᾶς κορινθιακῆς σταφίδος, τῆς ὁποίας ἡ ἀξία φθάνει τὰ 60 ἑκατομμύρια δραχμῶν. Τόποι παραγωγῆς εἰσὶν ἡ Πελοπόννησος καὶ αἱ Ἰόνιοι νῆσοι (3). Κυριώτατοι δὲ λιμένες ἐξαγωγῆς εἰσὶν αἱ Πάτραι, τὸ Κατάκωλον, ἡ Ζάκυνθος, τὸ Αἰ-

(1) Ἴδε «Ἑλληνικῆς Γεωργίας» τόμος Α', φυλλάδιον Νοεμβρίου, σελ. 375, ἐν τῇ ἐκθέσει τοῦ κ. Καρτερῶν.
 (2) Ὁ συγγραφεὺς ἐννοεῖ τοὺς ἀσκούς (τὰ τουλούμια), οἱ ὅποιοι μεταδίδουσι τῷ οἴνῳ κακὴν γεῦσιν καὶ ὀσμὴν.
 (3) Καὶ τὰ μεσημερινὰ παράλια τῆς στερεᾶς Ἑλλάδος.

γιον, ἡ Κεφαλληνία, αἱ Καλάμαι, τὸ Ναύπλιον, ἡ Κυλλήνη, ὁ Μάραθος ἡ Κυπαρισσία, κλπ.

Ἡ ἐξαγωγή τῆς σταφίδος ἦτις ἐν ἔτει 1880 ἦτο ἐνετικῶν καὶ λίτραι 197,679,447· 264,960,982 τῷ 1882 καὶ 255,124,171 τῷ 1883, ἔφθασε, κατὰ τὴν συγκομιδὴν τοῦ 1884, τῆ 31 ἰανουαρίου 1885, τὰς 240,479,513 ἐνετικῶν λίτρας (ἐκάστης χιλιάδος ἐνετικῶν λιτρῶν ἰσοδυναμοῦσης πρὸς 375 ὀκάδας ἢ 480 χιλιόγραμμα).

Τὰ δύο τρίτα τῆς παραγωγῆς τῆς κορινθιακῆς σταφίδος ἀποστέλλονται εἰς Ἀγγλίαν ἢ Γαλλίαν ἔρχεται κατὰ δεύτερον λόγον ὡς τόπος καταναλώσεως· ἔπειτα αἱ Ἡνωμένοι Πολιτεῖαι τῆς Ἀμερικῆς καὶ ἡ Ὀλλανδία· τελευταῖαι ἔρχονται ἡ Αὐστρία καὶ ἡ Γερμανία. Ἡ εἰς τὴν Ἀμερικὴν ἐξαγωγή αὐξάνει ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος· τῷ 1880 ἦτο ἐνετικῶν καὶ λίτραι 12,761,815, τῷ 1882 ἀνῆλθεν εἰς 17,722,421 καὶ τῷ 1883 ἔφθασεν εἰς 36,447,968.

Ὁ ἐπὶ τῆς καλλιέργειας τῆς σταφίδος φόρος εἰσπράττεται κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἐξαγωγῆς, ὡς δικαίωμα ἐξόδου. Λαμβάνονται 13 ἢ 15 δραχμαὶ ἐπὶ 1000 ἐνετικῶν λιτρῶν, κατὰ τὴν ποιότητα· εἰσπράττει δὲ τὸ δημόσιον τοιοῦτοτρόπως 3,500,000 δραχμῶν περίπου κατ' ἔτος.

Ἡ ἐλαία εἶνε εἰς τῶν κυριωτάτων πλούτων τῆς χώρας. Τῷ 1876 ἠριθμοῦντο 12 ἑκατομμύρια ἐλαιοδένδρων, παραγόντων 19 ἑκατομμύρια ὀκάδας ἐλαίου. Σήμερον ὑπολογίζεται ὅτι αἱ ἐλαιοφυτεῖαι ἀνέρχονται εἰς 15 ἑκατομμύρια δένδρων, ἅτινα παράγουσιν 25 ἑκατομμύρια ὀκάδας ἐλαίου, παριστώσας ἀξίαν 30 ἑκατομμυρίων δραχμῶν. Τὸ ἕμισυ τοῦ ἐλαίου τούτου ἀποστέλλεται εἰς Γερμανίαν, Ἀγγλίαν καὶ Ῥωσίαν.

Ὁ φόρος τοῦ ἐλαίου εἶνε 10 ἐπὶ ταῖς 100, εἰσπραττόμενος ἢ εἰς εἶδος, κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς συγκομιδῆς, ἢ εἰς χρήματα, πρὸς 12 λεπτὰ καθ' ἐκάστην ὀκτὴν καθαροῦ ἐλαίου.

Ὁ ἑλλήν γεωργὸς οὐδὲν ἀναλογίζεται τὴν ἐνδελεχῆ καλλιέργειαν, ἦτις εἶνε ἀναγκαία ὅπως ἐξερθεθῆ ἢ βλά-

στησις τῆς ἐλαίας. Οὔτε ὄργωσις γίνεται, οὔτε σκάλισμα, πολὺ δὲ ὀλιγώτερον ἄρδευσις, ἢ λίπανσις· τὸ δὲ κλάδευμα εἶνε ἐπιστήμη ἀγνώστος (1). Τὸ δένδρον ἐγκαταλείπεται ἐντελῶς εἰς τὴν φύσιν· τούτου ἕνεκα δὲ τὸ προϊόν εἶνε κατώτερον. Ἀφ' ἐτέρου ἡ κατασκευὴ τοῦ ἐλαίου δὲν εἶνε ἐπιμελημένη· ἡ συγκομιδὴ τοῦ καρποῦ δὲν περιβάλλεται διὰ τῶν ἀπαιτουμένων λεπτῶν καὶ ἰδιαιτέρων φροντίδων· ἀρκοῦνται εἰς τὸ νὰ συλλέγωσι τὰς ἀπὸ τῶν δένδρων πιπτούσας ἐλαίας. Ἐὰν οἱ καρποὶ συνεκομίζοντο ἑνωρῖς, θὰ παρεῖχον μὲν ὀλιγώτερον ἔλαιον, ἀλλ' ἡ ποιότης αὐτοῦ θὰ ἦτο ἀνωτέρα. Αἱ ἐλαῖαι, συλλεγόμεναι ὑπὸ τὸ δένδρον, καὶ πολλὰκις βραδέως, ζυμωθεῖσαι καὶ λίαν ὠριμοί, δίδουσιν ἔλαιον δριμύ καὶ δυσάρεστον εἰς τὴν γεῦσιν. Τούτου ἕνεκα ἡ εἰς Εὐρώπην πρὸς βρώσιν ἐξαγωγή τοῦ ἐλληνικοῦ ἐλαίου εἶνε ἀναγκαιῶς περιορισμένη. Ἐὰν τὰ ἔλαια τῆς Ἀττικῆς ἐκαθαρίζοντο ὡς τὰ τῆς Προβηγκίας, δὲν θὰ ἦσαν κατώτερα τῶν τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν ἡ Ἀθηνᾶ ἐφύτευσε ἰδίᾳ χειρὶ τὸ ἱερὸν δένδρον.

Ἀτμοκίνητον ἐργοστάσιον ἰδρυθὲν ἐν Πειραιεῖ ὑπὸ Γάλλου, τοῦ κ. Γοδοφρείδου, κατεργάζεται τοὺς πυρήνας καὶ τὴν ἀμόργην διὰ διηιούχου ἀνθρακος. Ἐκ τῶν ὑπολειμμάτων τούτων, τὰ ὅποια ἄλλοτε θεωρούμενα ὡς ἀνωφελῆ καὶ ὀχληρὰ, ἐφρίπτοντο εἰς βόθρους, ἐξάγονται 15—20 τοῖς 100 ἐλαίου. Ὁμοιά τινα καταστήματα ὑπάρχουσιν ἐν Ζακύνθῳ καὶ ἐν Κερκύρᾳ (2), τὸ δὲ πρόστυχον ἔλαιον τὸ ὅποσον παράγουσι χρησιμεύει εἰς τὴν σαπωνοποιίαν, τὰς μηχανὰς, κτλ.

Τὰ ξένα ἔλαια ὑποβάλλονται εἰς τοὺς ἐξῆς φόρους εἰσαγωγῆς·

Ἐδώδιμα ἔλαια ἐν φιάλαις, τὰ 100 χιλιόγραμ. δρ. 39.06

(1) Εἰς τινὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος ὡς εἰς τὴν ἐπαρχίαν Παρνασσίδος, τὴν Αεσκίδα κτλ. ἡ καλλιέργεια τῆς ἐλαίας εἶνε ἐπιμελεστέρα.

(2) Καὶ ἐν Ἐλευσίνῃ.

Ἑλαια διάφορα, ἐδάδιμα ἢ μὴ (πλὴν τῶν ὀρυκτῶν, τῶν ἀρωματικῶν καὶ τῶν θεραπευτικῶν ἐλαίων) τὰ 100 χιλιόγρ. » 15.62

Ὁ καπνὸς δὲν καλλιεργεῖται εἰμὴ ἐν Πελοποννήσῳ καὶ ἐν Θεσσαλίᾳ (1). ὑπολογίζονται δὲ εἰς 70,000 περίπου στρέμματα αἱ φυτευόμεναι ἐκτάσεις. Ἡ καλλιέργεια αὕτη εἶνε στάσιμος ἀπὸ τοῦ 1876.

Ἡ ὀλικὴ παραγωγή δὲν ὑπερβαίνει τὰς 2,500,000 ὀκάδας, πωλουμένας ἐπὶ τόπου πρὸς 1—3 δραχμὰς τὴν ὀκάην, ἀναλόγως τῆς ποιότητος· ποσότης τις ἐξάγεται τῶν λιμένων Μεσολογγίου, Ἄργους, Πειραιῶς καὶ Βώλου, ἀποστελλομένη εἰς Ἰταλίαν, Αὐστρίαν, Μελίτην, Γαλλίαν. Ἡ Μασσαλία ἔλαθε τῷ 1883 :

Ἐκ Μεσολογγίου δέματα	734
Ἐξ Ἄργους	636
Ἐκ Βώλου	50
Ἐκ Πειραιῶς	275

πωληθέντα κατὰ μέσον ὄρον :

Μεσολογγίου τὰ 100 χιλ. φρ.	54 — 72
Ἄργους » » »	48 — 72
Βώλου » » »	42 1/2 - 45

Ὁ καπνὸς ἐπιβαρύνεται διὰ δικαιώματος ἐξαγωγῆς 7 λεπτῶν κατ' ὀκάην διὰ τὸν καπνὸν Ναυπλίας καὶ Ἄργους, καὶ 12 λεπτῶν διὰ τὸν καπνὸν ἄλλων ἐπαρχιῶν. Προσέτι ὑπάρχει καὶ τέλος ἐσωτερικῆς καταναλώσεως.

Τὰ τῆς εἰσαγωγῆς τέλη εἶνε λίαν βαρέα, διὰ τὸ προστατεύηται ἡ ἐγχώριος καλλιέργεια κατὰ τῆς εἰσαγωγῆς τῶν τουρκικῶν καπνῶν. Τὰ τέλη ταῦτα ὀρίζονται ὡς ἑξῆς :

Καπνὸς πάσης προελεύσεως εἰς φύλλα	6 φρ. ἢ ὀκά
Τουμπεκί (καπνὸς διὰ ναργιλέ)	6 » »
Κεκομμένος	11 » »
Εἰς κυλίνδρους, ξηρὸς, εἰς κόνιν (πρὸς ταμβάκισμα)	8 » »

(1) Ὡς καὶ ἐν Φθιώτιδι, ἐν Αἰτωλοακαρνανίᾳ, ἐν Εὐβοίᾳ κλπ.

Εἰς σιγάρα, πάσης ποιότητος 14 φρ. ἢ ὀκά.

Τὰ σῦκα παρουσιάζουσι σπουδαῖον εἰσόδημα. Λίαν ἐκτιμῶνται τὰ τῆς Ἀττικῆς (1). ἀλλὰ τὸ κύριον μέρος τῆς παραγωγῆς εἶνε ἡ Μεσσηνία. Τὸ προϊόν δὲ τοῦτο ἀποστέλλεται κυρίως εἰς Γερμανίαν. Συλλέγονται 150,000 ἕως 160,000 καντάρια, πωλούμενα πρὸς 14—16 δραχμὰς τὸ καντάριον. Τὰ σῦκα ὑποβάλλονται εἰς τέλος ἐξαγωγῆς δρ. 1,40 τὸ καντάριον. Τῇ 31 Ἰανουαρίου ἡ ἐξαγωγή σῦκων τῆς συγκομιδῆς τοῦ 1884 ἦτο 113,674 καντάρια.

Ἐνεκα τῆς μεγάλης ὑπερτιμῆσεως τοῦ βάμβακος κατὰ τὸν ἐμφύλιον πόλεμον τῆς Ἀμερικῆς, ἡ Ἑλλὰς ἐπεδόθη εἰς τὴν καλλιέργειαν ταύτην μετὰ τοσοῦτου ζήλου ὥστε ἡ παραγωγή τοῦ 1863 καὶ 1864 παρουσίασεν ἐτησίως περὶ τὰ 15 ἑκατομμύρια φράγκων, πληρωθέντων κατὰ μέγα μέρος ὑπὸ τῆς Ἀγγλίας. Ἀλλὰ μετὰ τὴν ὑποταγὴν τῶν Νοτίων, ἡ πολυτίμος αὕτη ὑφαντικὴ ὕλη ἐπανήλθε μετ' ὀλίγον εἰς τὴν τακτικὴν τιμὴν, ἥτις ἐψύχρανε τὸν ἐνθουσιασμόν τοῦ ἑλληνικοῦ γεωργοῦ πρὸς τὴν καλλιέργειαν ταύτην. Σήμερον, ἡ τοῦ βάμβακος παραγωγή ἀνέρχεται μόλις εἰς 6 ἑκατομμύρια ὀκάδας, παριστώσας ἀξίαν 3,500,000 δραχμῶν· ἐξοδεύεται δὲ ἐν γένει ἐπὶ τόπου ὑπὸ τῶν γεωργῶν εἰς τὰς οἰκιακὰς αὐτῶν ἀνάγκας· τὸ δὲ περιπλέον χρησιμεύει διὰ τὰ νηματουργεῖα τοῦ Πειραιῶς.

Ἡ μωρέα εἶνε δένδρον ἐγχώριον. Ἡ σηροτροφία, ἥτις ἄλλοτε παρήγε μεγάλην ποσότητα μετὰξῆς ἀγοραζομένης ὑπὸ τῶν ἐργοστασιῶν τῆς Γαλλίας, ἠλαττώθη ἐπαισθητῶς ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς ἀσθενείας τοῦ σπόρου· τούτου ἕνεκα μέγα μέρος τῶν μωρεῶν (2 ἑκατομμύρια δένδρων περίπου) μένει ἀχρηστον. Σήμερον ἡ ὀλικὴ παραγωγή τῆς μετὰξῆς ἐν Ἑλλάδι μόλις παριστᾷ ἐτησίως 15,000 ὀκάδας περίπου.

Ἡ Ἑλλὰς κέκτηται ωραίαν δασικὴν ὕλην. Παρὰ τὴν θάλασσαν, σχεδὸν ὅλα τὰ ὄρη εἰσὶν ἀπογεγυμνωμένα μεγάλων

(1) Ὁ συγγραφεὺς ἐννοεῖ βεβαίως τὰ χλωρὰ σῦκα τῆς Ἀττικῆς.

δένδρων και μάλιστα βλαστήσεως· οί βράχοι, πλυνόμενοι υπό τῶν ὑδάτων, δεικνύονται ἐν γένει γυμνοί· πόρρωθεν ὁ ναυτίλος δὲν βλέπει εἰμὴ φαιοχρόους ἀπορρώγας, κηλιδουμένους ποῦ καὶ που ὑπὸ θάμνων ἰσχνῶν. Ἄλλ' εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς χώρας, ἡ Οἴτη, τινὰ τῶν τῆς Αἰτωλίας ὀρέων, τὰ ὕψη τῆς Ἀκαρνανίας, καὶ ἐν τῇ Πελοποννήσῳ ἡ Ἀρκαδία, ἡ Ἠλις, ἡ Τριφυλία, αἱ κλιτύες τοῦ Ταυγέτου, ἡ Εὐβοία, κέκτληνται ὡραία δάση μεστὰ δένδρων διαφορωτάτων. Ἐκεῖ ὑπάρχουσι φηγοί, δρύς, σχοῖνοι, πεῦκαι, πλάτανοι, κερατέαι, κτλ. κτλ. Αἱ δασικαὶ αὗται ὕλαι, ἐκμεταλλευόμεναι προσεκτικώτερον, θὰ ἦσαν πλοῦτος διὰ τὸν τόπον, ὅστις ἔχει ἀνάγκη ξυλείας οἰκοδομησίμου, ἣν ἀναγκάζεται νὰ ἀγοράζῃ ἔξωθεν.

Ἐφώντι ἡ ἐλληνικὴ κυβέρνησις δὲν προσέχει πολὺ εἰς τὴν τήρησιν τῶν νόμων τῶν ἐκδοθέντων πρὸς προστασίαν τῶν δασῶν, καταστρεφομένων κατ' ἔτος ὑπὸ τῶν πυρκαϊῶν καὶ λυμαινομένων ὑπὸ τῶν βοσκόντων κτηνῶν. Οἱ ποιμένες πυρπολοῦσι τακτικῶς τὰ νέα δάση ὅπως ὡσι βέβαιοι ὅτι τὰ ποιμνιά των θὰ εὐρωσι κατὰ τὸ ἐρχόμενον ἔαρ νὰ βοσκῆσσωσι νεαρὰ βλαστήματα, εἰς τρόπον ὥστε ὁ θανατηφόρος ὁδοὺς τῶν προβάτων καὶ τῶν αἰγῶν συμπληροῖ τὸ ἔργον τῆς καταστροφῆς τὸ ἀρξάμενον διὰ τοῦ πυρός. Ἡ βαθμιαία ἀποδάσσις τοῦ τόπου εἶνε σπουδαῖον ζήτημα περὶ τοῦ ὁποίου ἡ ἐλληνικὴ κυβέρνησις ὤφειλε νὰ φροντίσῃ περισσότερο.

Ἐπὶ πολὺν χρόνον ἡ Ἑλλάς, πλὴν τμημάτων τινῶν ὁδῶν ἀμαξιτῶν γενομένων μεταξὺ Πειραιῶς καὶ Πατρῶν, Ναυπλίου καὶ Ἄργους, Ἀθηνῶν καὶ Θηβῶν, δὲν ἐκέκτητο ἄλλας ὁδοὺς ἢ τὰς ἀφειθείσας ὑπὸ τῆς φύσεως διὰ τῶν ὀρέων ἢ χαραχθείσας κατὰ μῆκος τῶν βράχων ὑπὸ τῶν ποδῶν τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν ἵππων. Μόλις δὲ τῷ 1867 ἡ ἐλληνικὴ κυβέρνησις, συστήσασα ταμεῖον ὁδοποιίας προωρισμένον εἰς τὸ νὰ δημιουργήσῃ εἰδικοὺς πόρους πρὸς κατασκευὴν καὶ συντήρησιν ὁδῶν, ἱκανοποίησε τέλος τὴν μεγά-

λὴν ταύτην οικονομικὴν ἀρχὴν, ὅτι τὰ μέσα εὐκέρλου συγκοινωνίας εἶνε ὁ κήριος μοχλὸς τοῦ δημοτικοῦ πλοῦτου.

Σήμερον, ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην ἡ πρόοδος τῆς Ἑλλάδος εἶνε ἐπαισθητὴ ὡραία ἀμαξιτοὶ ὁδοί, ἀρκετὰ καλῶς διατηρούμεναι, ἐνοῦσι τὰ κύρια κέντρα τοῦ βασιλείου ἢ συνδέουσιν αὐτὰ πρὸς τὴν θάλασσαν· μετ' οὐ πολὺ δὲ, χάρις εἰς τὰς σπουδαίας ἐργασίας τῆς γαλλικῆς ἀποστολῆς τῶν δημοσίων ἔργων, τὸ σύμπλεγμα τῶν ἐθνικῶν ὁδῶν ἔσεται ἐντελῶς κεχαραγμένον.

Μέχρι τοῦ 1882 ἡ Ἑλλάς εἶχε μίαν μόνην σιδηρᾶν ὁδόν, τὴν ἀπὸ Πειραιῶς εἰς Ἀθήνας ἀγούσαν (16 χιλιομέτρων). Σήμερον ὁ σιδηρόδρομος Πειραιῶς — Πελοποννήσου συνδέει τὰς Ἀθήνας, τὴν Ἐλευσίνα, τὰ Μέγαρα, τὴν Κόρινθον (100 χιλιομέτρα). Ἡ γραμμὴ αὕτη θὰ τεθῇ εἰς ἐνέργειαν μετ' ὀλίγον μέχρι Πατρῶν καὶ Κατακόλου, μετὰ διακλαδώσεως πρὸς τὸ Ἄργος καὶ τὸ Ναύπλιον, θὰ ἔχη δὲ ἔκτασιν 285 χιλιομέτρων.

Ἡ γραμμὴ Λαυρίου, τεθεῖσα εἰς ἐνέργειαν πρὸ μηνὸς ἤδη ἀπ' Ἀθηνῶν εἰς Κηφισσίαν (15 χιλιομέτρα) καὶ ἀπὸ Λιόπεσι εἰς Λαύριον (29 χιλιομέτρα) δὲν θὰ βραδύνῃ νὰ παραδώσῃ τὸ τρίμα, ὅπερ χωρίζει ἔτι τὴν Κηφισσίαν ἀπὸ τὸ Λιόπεσι (15 χιλιομέτρα), καὶ οὕτω νὰ συμπληρωθῇ.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸν σιδηρόδρομον τῆς Θεσσαλίας, ἐν ἐνεργείᾳ ἤδη ἀπὸ Βώλου εἰς Λάρισαν (90 χιλιομέτρα), ἡ κατασκευὴ αὐτοῦ ἐπισπεύδεται δραστηρίως. Διερχομένη διὰ Βελεστίου, ἡ σιδηρᾶ αὕτη γραμμὴ διευθύνεται ἀπὸ τοῦ τελευταίου τούτου σημείου διὰ τοῦ Ἀἰβαλῆ, εἰς Φάρσαλα, Καρδίτσαν καὶ Τρίκαλα, ὅπως ἀπολήξῃ εἰς Καλαμπάκην, διασχίζουσα τοιοιυτοτρόπως, καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις, τὰς εὐφόρους πεδιάδας τῆς Θεσσαλίας.

Πάντα τὰ δημόσια ταῦτα ἔργα θὰ συντελέσωσιν ἀποχρώντως εἰς τὴν ἀνάπτυξιν καὶ τὴν εὐδαιμονίαν τῆς γεωργίας.

(Μετάφρασις ἐκ τοῦ βελτίου τοῦ γαλλικοῦ ὑπουργείου τῆς Γεωργίας τοῦ μηνὸς Ἰουλίου 1886).

ΠΕΡΙ
ΤΗΣ ΔΙ' ΑΡΟΤΡΟΥ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ
ΤΗΣ ΑΜΠΕΛΟΥ

Ἡ μεγάλη αὐξήσις τῶν φυτῶν τῆς ἀμπέλου καὶ σταφιδαμπέλου καὶ ἡ κατ' ἔτος αὐξομένη τιμὴ τῶν ἡμερομισθίων ἐνέβαλε πολλοὺς εἰς σκέψιν πρὸς εὐρεσιν οἰκονομικωτέρας μεθόδου τῆς καλλιέργειας, σκοπούσης τὸν περιορισμὸν τῆς δαπάνης τῆς σκαφῆς καὶ τοῦ σκαλίσματος. Καὶ ἐν τῷ ὑφ' ἡμῶν διευθυνομένῳ γεωργικῷ περιοδικῷ «Ἑλληνικὴ Γεωργία», ἐδημοσιεύθησαν διατριβαὶ τινες ἀπτόμεναι τοῦ ἐν λόγῳ ζητήματος. Μεταξὺ δὲ τῶν προταθέντων συστημάτων εἶνε καὶ ἡ δι' ἀρότρου καλλιέργεια, τὴν ὁποίαν θερμῶς συνιστᾷ ὁ ἀξιότιμος κ. Λογοθέτης καὶ ὑπὲρ τῆς ὁποίας πολλοὶ συνηγοροῦσι, θεωροῦντες τὸ σύστημα τοῦτο, ὡς τὸ οἰκονομικώτερον.

Ἐὰν ἐν τούτοις καλῶς ὑπολογίσωμεν καὶ τὰ τῆς καλλιέργειας τῆς προτεινομένης μεθόδου, ἴσως δὲν θὰ καταλήξωμεν εἰς τὰ εὐάρεστα ἀποτελέσματα, τὰ ὁποῖα οἱ προτείνοντες ἐξ αὐτῆς προσδοκῶσι.

Προβῶμεν λοιπὸν εἰς τοὺς περὶ τούτου ὑπολογισμοὺς μας.

Ὁ κ. Λογοθέτης ὑπολογίζων τὰ ἐξοδα τῆς δι' ἀρότρου καλλιέργειας, νομίζω, ὅτι πολὺ ὑπετίμησε ταῦτα· παραλείψας δὲ τὴν δαπάνην τοῦ σκαλίσματος καὶ διπλασιάσας τὴν παραγωγὴν ἐξήγαγεν εὐχάριστα ἀποτελέσματα.

Νομίζω ὅτι ἕκτασις τεσσάρων στρεμμάτων ἀμπέλου ἢ σταφιδαμπέλου ἀπαιτεῖ δαπάνην πρὸς ἄροσιν, οὐχὶ δραχ. 5 ὡς ὑπελογίσθη, ἀλλὰ μεγαλητέραν. Εἰς ἵππος δὲν δύναται ν' ἀρίστη καλῶς πλέον τῶν δύο στρεμμάτων καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἡμέρας. Διὰ νὰ καλλιεργηθῶσι λοιπὸν τέσσαρα στρέμματα ἐντὸς μιᾶς ἡμέρας δεόν νὰ ἐργασθῶσι δύο ἵπποι

συναλλασσόμενοι εἰς τὸ ἄροτρον. Ἡ δαπάνη δύο ἵππων καὶ ἐνὸς ἐργάτου (ἐὰν ὑποτεθῇ ὅτι ἐξαρκεῖ εἰς ἐργάτης, ὅπερ δύσκολον), θὰ ἀνέλθῃ εἰς δραχ. 12 κατὰ μέσον ὄρον, εἴτε μισθουμένων τῶν ἵππων, εἴτε καὶ διατηρουμένων παρὰ τοῦ ιδιοκτήτου. Ἀλλ' ἀρκεῖ ἄρα γε μία ἄροσις; Ἴσως ὄχι. Μία, ὑποθέτω, πρέπει νὰ γίνῃ κατὰ τὸ φθινόπωρον καὶ ἕτερα κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς ἀνοιξέως. Ἐν τούτοις ἄς περιορισθῶμεν εἰς τὴν μίαν ἄροσιν. Ἀπαιτοῦνται προσέτι καὶ ἡμερομισθία 4 διὰ περισκαφὴν τῶν πρέμνων πρὸς δραχ. 4, δραχ. 16. Ἦδη μᾶς μένει ἡ ἐργασία τοῦ σκαλίσματος, ὅπερ τοῦλάχιστον θεωρεῖται ἀπαραίτητον, ὡς συμβᾶλλον εἰς τὴν αὐξήσιν, ὠρίμανσιν καὶ ποιότητα τοῦ καρποῦ. Τὸ τοιαῦτο θὰ στοιχίσῃ κατὰ μέσον ὄρον δραχ. 2, ἐὰν ὑποτεθῇ ὅτι ἐκτελεῖται διὰ τοῦ ἵπποσκαλιστηρίου καὶ ἕτερας δραχ. 6 (δαπάνη 1 1/2 ἡμερομ.) διὰ τὸ σκάλισμα τῆς πέριξ τῶν πρέμνων γῆς, ἧτοι διὰ τὸ σκάλισμα δραχ. 8 ἐν ὄλῳ.

Μία ἄροσις ἐπὶ στρεμμάτων 4	Δραχ. 12
4 ἡμερομισθία διὰ περισκαφὴν πρέμνων »	16
διὰ σκάλισμα	8

Ἐχομεν δαπάνην ἐν ὄλῳ δραχ. 36, ἧτοι δραχ. 9 κατὰ στρέμμα.

Ἵπολογίσωμεν καὶ τὰ ἐξοδα τῆς διὰ τῆς σκαπάνης ἐκτελουμένης καλλιέργειας ἐπὶ ἴσης ἐκτάσεως.

Διὰ σκάψιμον ἡμερομ. 14 πρὸς δρ. 4	Δραχ. 56
» σκάλισμα » 6 » » 4	» 24

Ἐν ὄλῳ δραχ. 80, ἧτοι 20 δραχ. κατὰ στρέμμα.

Ἐχομεν λοιπὸν ἀφ' ἐνὸς μὲν δαπάνην δραχ. 36 καὶ ἀφ' ἕτερου δραχ. 80 ἐπὶ ἴσης ἐκτάσεως ἀμπελῶνος.

Διὰ νὰ πληροφορηθῶμεν ποῦ ἐγκεῖται ἡ οἰκονομικωτέρα μέθοδος, ἀνάγκη νὰ ἐξετάσωμεν ποῖα ἔσεται ἡ παραγωγὴ τῆς νέας μεθόδου καὶ ποῖα ἡ τῆς παλαιᾶς. Διὰ νὰ πληροφορηθῶμεν δὲ τοῦτο δεόν πρὸ παντός, νομίζω, νὰ γνωρίζω-

μεν πέντε κλήματα περιλαμβάνει έκαστος τῶν ὑπὸ ἐξέτασιν ἀμπελώνων. Σημειωτέον ὅτι τοὺς ὑπολογισμοὺς κάμνω ἐπὶ τῆς ἀμπέλου. Ἐν τούτοις οἱ αὐτοὶ ὄροι, ὑποθέτω, δύνανται νὰ ἐφαρμοσθῶσι καὶ εἰς τὴν σταφιδάμπελον. Τὰ κλήματα τοῦ δι' ἀρότρου καλλιεργουμένου ἀμπελώνος πρέπει νὰ ἀπέχουσι κατὰ μέσον ὄρον 1^μ60. Ἀμπελῶν δὲ οὕτω πεφυτευμένος ἐκτάσεως στρεμ. 4 δὲν δύναται νὰ περιλάβῃ πλέον τῶν 1500 κλημάτων. Προκειμένου ὁμως νὰ λειτουργήσῃ τὸ ἄροτρον παρίσταται ἀνάγκη νὰ ἔχωμεν ἐκτασιν τινὰ ἐλευθέραν κλημάτων γύρωθεν τοῦ ἀμπελώνος ὅπως διέρχεται τὸ ἄροτρον ἐκ τῆς μιᾶς σειρᾶς εἰς τὴν ἑτέραν. Ἀπόστασις 2 1/2 μέτρων ἀρκεῖ, νομίζω, πρὸς τοῦτο. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ ἀμπελῶν μας ἀντὶ 1500 κλημάτων θὰ περιλαμβάνῃ μόνον 1250. Μεταβῶμεν ἤδη εἰς τὸν διὰ τῆς σκαπάνης καλλιεργούμενον ἀμπελῶνα. Τὰ κλήματα τῶν τοιούτων ἀμπελώνων ἀπέχουσι κατὰ μέσον ὄρον 1^μ20, ἐκτασις δὲ τεσσάρων στρεμμάτων θὰ περιλάβῃ κατὰ μέσον ὄρον 2700 κλήματα. Ἐχομεν λοιπὸν ἀφ' ἑνὸς μὲν 1250 κλήματα, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐπὶ ἴσης ἐκτάσεως 2700. Ἐξετάσωμεν ἂν ὁ διπλασιασμὸς τῆς παραγωγῆς εἶνε δυνατόν γενικῶς νὰ πραγματοποιηθῇ εἰς τὰ ἀραιῶς πεφυτευμένα κλήματα. Βεβαίως τὰ ἀραιὰ κλήματα ὡς κάλλιον ἀεριζόμενα καὶ διαφιλονεικοῦντα τὴν τροφήν των μεταξὺ ὀλιγωτέρων ἀντιζήλων δύνανται νὰ αὐξήσωσι τὴν παραγωγὴν των, οὐχὶ ὁμως καὶ νὰ τὴν διπλασιάσωσι, διότι ἐὰν παραδεχθῶμεν τοιαύτην ἀρχὴν, δυνάμεθα δίδοντες μεγαλειτέραν ἀπόστασιν νὰ προσδοκῶμεν τριπλασιασμὸν, τετραπλασιασμὸν, καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς, τῆς παραγωγῆς. Ἀλλὰ γνωρίζομεν ὅτι εἰς ὅλα τὰ φυτὰ ὑπάρχει ὁ ἀνώτατος ὅρος τῆς παραγωγῆς, ὃν δὲν δύνανται νὰ ὑπερβῶσιν, ὅσην δὴποτε μεγαλειτέραν ἀπόστασιν καὶ ἂν δώσωμεν.

Ἄς παραδεχθῶμεν λοιπὸν τὴν κατὰ 50 τοῖς % αὐξήσιν εἰς τὰ ἀραιῶς πεφυτευμένα κλήματα, ἥτις φρονῶ ἐπιτυχᾶνεται διὰ τῆς τελειότερας καλλιεργείας καὶ τοιαύτη ἀναμφισβητήτως εἶνε ἢ διὰ τῆς σκαπάνης ἐκτελουμένη. Ἐν τού-

τοις ὑποθέσωμεν δυνατόν καὶ τὴν ἀνωτέρω αὐξήσιν διὰ τῆς καλλιεργείας τοῦ ἀρότρου καὶ προβῶμεν εἰς τοὺς ὑπολογισμοὺς μας.

Ἐπιθέσωμεν ὅτι ὁ διὰ τῆς σκαπάνης καλλιεργούμενος ἀμπελῶν θὰ παραγάγῃ 2700 ὀκ. σταφυλῶν, ἥτοι μίαν ὀκτὴν ἕκαστον κλήμα. Τὰ διὰ τοῦ ἀρότρου καλλιεργούμενα κλήματα 1250 δέον νὰ παραγάγῃσι 1875 ὀκ. σταφυλῶν, ἥτοι 1 1/2 ὀκ. ἕκαστον κλήμα. Ἐὰν αἱ σταφυλαὶ ὑπολογισθῶσι πρὸς 10 λεπτὰ ἢ ὀκτὸ ἔχομεν δραχ. 270 ἐκ τοῦ πρώτου ἀμπελώνος καὶ δραχ. 187,50 ἐκ τοῦ διὰ τοῦ ἀρότρου καλλιεργουμένου.

Ἡδὴ καταστρώσωμεν τέλος πάντων τοὺς λογαριασμοὺς μας κατὰ τὴν ἐμπορικὴν ἔκφρασιν, διὰ νὰ πληροφηθῶμεν ποῦ εὐρισκομεθα.

A'). Καλλιεργεῖα δι' ἀρότρου ἀμπελώνος ἐκτάσεως στρεμ. 4. Παραγωγή 1875 ὀκ. σταφυλῶν πρὸς λεπτὰ 10 δραχ. 187,50
 Ἐξοδα ἀρόσεως καὶ σκαλίσματος » 36

Ἐπίλοιπον δραχ. 151,50

B'). Καλλιεργεῖα διὰ τῆς σκαπάνης ἐπὶ ἴσης ἐκτάσεως. Παραγωγή 2,700 ὀκ. σταφυλῶν πρὸς λεπτὰ 10 δραχ. 270
 Ἐξοδα σκαφῆς καὶ σκαλίσματος » 80

Ἐπίλοιπον δραχ. 190

Ὡστε προκύπτει διαφορὰ ἐπὶ πλέον δραχ. 38.50 ὑπὲρ τῆς διὰ τῆς σκαπάνης καλλιεργείας. Ἐπειδὴ ὁμως τὰ 1250 κλήματα ἀπαιτοῦσιν ὀλιγωτέραν κατὰ τὸ ἤμισυ δαπάνην, διὰ κλάδευμα, ἐκφύλλισμα, θείωσιν κτλ., ἀφαιρέσωμεν καὶ τὴν προκύπτουσαν διαφορὰν καὶ ἰδοὺ εὐρισκόμεθα εἰς ἐξίσωσιν, κατόπιν ὑπολογισμῶν πάντοτε εὐνοϊκῶν ὑπὲρ τῆς ἀρόσεως. Καὶ τούτα ἐπὶ τῆ βῆσει μέσου εἰσοδήματος. Ὅσοι ὁμως τὸ εἰσόδημα αὐξάνει καὶ τῶν δύο ἀμπελώνων ἀναλόγως, εἴτε ἕνεκεν ἀνωτέρας παραγωγῆς εἴτε ἕνεκεν ἀνωτέρας ἀξίας τοῦ προϊόντος, τόσῳ μεγαλιτέρα προκύπτει διαφορὰ ἐπὶ πλέον τοῦ παλαιοῦ συστήματος.

Ἄλλ' ἐν περιπτώσει ἐλαττώσεως τοῦ εἰσοδήματος κατὰ τὸ ἥμισυ τοῦ προϋπολογισθέντος, προκύπτει μὲν διαφορά ἐπὶ πλεόν ὑπὲρ τῆς νέας μεθόδου, ἀλλὰ τότε ὑπολογιζομένων καὶ τῶν ἐξόδων κλαδεύματος κτλ, καθίσταται ἀσύμφορος πλεόν ἢ καλλιέργεια εἴτε διὰ τῆς παλαιᾶς εἴτε διὰ τῆς νέας μεθόδου. Τοιαῦτα τὰ ἐκ τῶν ἀνωτέρω ὑπολογισμῶν συμπεράσματα, τὰ ὅποια πολὺ πιθανὸν νὰ ἦνε ἐσφαλμένα, καὶ μὲγάλως θὰ εὐχαριστούμην ἐὰν κατεδεικνύετο τοῦτο.

Συμπεραίνων φρονῶ ὅτι ἡ προτεινομένη μέθοδος δὲν εἶνε ἐκείνη, ἣτις θὰ ἐπιφέρῃ τὴν οἰκονομικωτέραν καλλιέργειαν, τούλάχιστον διὰ τὰς ἀμπέλους, ἴσως δὲ καὶ διὰ τὰς σταφιδαμπέλους. Καὶ ἂν που προκύψῃ διαφορά τις ὑπὲρ τῆς νέας μεθόδου, νομίζω θὰ εἶνε ἐλάχιστη καὶ ἴσως δὲν ἀξίζει τὸν κόπον νὰ ἐπιφέρωμεν τοιαύτην ἐπανάστασιν εἰς τὴν καλλέργειαν τῶν ἀμπέλων μας. Προϊόντος τοῦ χρόνου, ἴσως εὐρεθῇ μέθοδος τις οἰκονομικωτέρα τῆς νῦν ἐπικρατούσης. Ἐπὶ τοῦ παρόντος ὅμως, φρονῶ, ὅτι οἰκονομικωτέρα μέθοδος εἶνε ἡ τελειότερα καλλιέργεια καὶ ἡ ἐκ ταύτης αὐξήσις τῆς παραγωγῆς ἀποζημιούσης ἀφθόνως τὰς καταβαλλομένας δαπάνας. Τελεία ὅμως καλλιέργεια δὲν δύναται νὰ γίνῃ ἐνόσω οἱ ἰδιοκτῆται ἀμπέλων καὶ σταφιδαμπέλων ἐπιχειροῦσι νὰ καλλιεργῶσιν ἐκτάσεις δυσαναλόγους πρὸς τὰ μέσα τῆς καλλιεργείας καὶ συγκομιδῆς, τὰ ὅποια δύνανται νὰ διαθέτωσιν. Ἐὰν ἕκαστος καλλιεργῇ τόσῃν ἐκτασιν, ὅσην δύναται καλῶς νὰ περιποιηθῇ χωρὶς νὰ ὑποκύβῃ εἰς χρηματικὰς στενοχωρίας καὶ εἰς δάνειον ὑπὸ ὄρους λίαν βαρεῖς, ὅς εἶνε βέβαιος ὅτι ὅπως δήποτε θὰ ἱκανοποιηθῇ. — Ἐπὶ τέλους, νομίζω, ὅτι καλὸν εἶνε ἐν πάσῃ περιπτώσει νὰ γίνωσι παρὰ τῶν δυναμένων δοκιμαί τῆς δι' ἀρότρου καλλιεργείας εἰς διάφορα μέρη, ὅπως ἐμπράκτως καταδειχθῇ τὸ ὀρθόν. Εἰς τοὺς ἔχοντάς τὰς ἀμπέλους ἢ σταφιδαμπέλους των πεφυτευμένας εἰς ἀπόστασιν πλεόν τοῦ 1^η 50 καὶ καλλιεργοῦντας αὐτὰς ἤδη διὰ τῆς σκαπάνης, ἴσως ἡ προτεινομένη μέθοδος φανῇ κατὰ τι συμφέρουσα, ὅπερ διστάζω ἐν τούτοις νὰ παραδεχθῶ καὶ

ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, διότι ναὶ μὲν θὰ ἐλαττωθῶσι τὰ ἐξόδα, ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου θὰ ἐλαττωθῇ καὶ ἡ παραγωγή, ἐνεκεν τῆς ἀτελεστέρως καλλιέργειας.

Ἐηροχώριον, 3 Μαΐου 1888.

Π. Ν. ΦΙΛΑΡΕΤΟΣ.

ΦΥΛΛΟΘΗΡΙΚΑ

ΤΟ ΒΡΑΒΕΙΟΝ ΤΩΝ 300,000 ΦΡΑΓΚΩΝ

Ὁ κ. Μενουδιὲ ὑπέβαλεν εἰς τὴν ἀνωτάτην ἐπὶ τῆς φυλλοξήρας ἐπιτροπὴν τὴν ἐπομένην ἔκθεσιν περὶ τοῦ ἐκ 300 χιλ. φράγκων βραβείου, πρὸς ἀμοιβὴν τοῦ δυναμένου νὰ ἐφεύρῃ μέθοδον ἀλάνθαστον πρὸς καταπολέμησιν τῆς φυλλοξήρας. Εἶνε δὲ ἡ ἔκθεσις αὕτη συμπλήρωμα τῆς διὰ τὸ 1885 ἐτησίως ἐκθέσεως τοῦ κ. Τισερὰν, ἧς μετάφρασιν ἐδημοσιεύσαμεν εἰς τὰ τεύχη Μαρτίου καὶ Ἀπριλίου (σελ. 133 καὶ 164).

«ΚΥΡΙΟΙ,

Ἡ ἐκκαθάρισις τοῦ ὀγκώδους φακέλλου, περιέχοντος 161 μέσα πρὸς καταστροφὴν τῆς φυλλοξήρας, τοῦ παραδοθέντος χθὲς εἰς τὸν ὑμέτερον εἰσηγητὴν, κατέδειξεν αὐτῷ καὶ πάλιν, ὅτι ἐὰν οἱ σωτῆρες τῶν ἡμετέρων ἀμπέλων, μᾶλλον ἀφωσιωμένοι ἢ πεφωτισμένοι ἦνε πάντοτε πολυάριθμοι, τὰ μέσα ὅμως, τὰ ὅποια προτείνουσι πολὺ ὑπολείπονται τῆς ποσότητος ἐπιτυχίας.

Ὅλον τὸ φαρμακευτικὸν ὄπλοστάσιον, ἡ χημεία, ἡ βοτανολογία, ὁ ἐμβολιασμὸς τῆς ἀμπέλου, ὁ ἠλεκτρισμὸς, ἡ ἀναμόχλευσις τοῦ ἐδάφους, συνεσωρεύθησαν ἀνευ αὐθεντικῶν ἀποδείξεων πρὸς ὑποστήριξιν τῶν ἀναγγελθέντων ἀποτελεσμάτων.

Ἐν τούτοις θὰ ποιήσωμεν μίαν ἐξαίρεσιν ὡς πρὸς τὸν διθειοῦχον ἀνθρακὰ μεμιγμένον κατ' ἴσην δόσιν μετὰ τοῦ πετρελαίου, καὶ ὅστις ἐν Ὀδενᾷ (Podanō), κατὰ τὴν ἐκθεσιν τῆς ἀγρονομικῆς ἐταιρίας τοῦ ἀνω Βωζολαί, φαίνεται ὅτι εἶνε ἀνώτερος τοῦ ἀμιγοῦς, ἀλλ' εἶνε ἀνάγκη νὰ ἐπαναληφθῶσιν αἱ δοκιμαί, ὅπως δυνηθῶμεν νὰ σχηματίσωμεν βεβαίαν κρίσιν.

Ὁ διθειοῦχος ἀνθραξ, ὅστις ἀπὸ τοῦ 1878 ἐδοκιμάσθη, μετ' ἐλαχίστης ἐπιτυχίας, διαλελυμένος ἐν τῷ ὕδατι, ὑπὸ τῆς κεντρικῆς ἐταιρίας τῆς κάτω Σαράντης φαίνεται ὅτι ἐδοκιμάσθη ἐκ νέου μετὰ πλειοτέρας ἐπιτυχίας· ἐν τούτοις στερούμεθα λεπτομερῶν πληροφοριῶν ὑπὸ τὴν διπλὴν ἔποψιν τῆς εἰς τὴν μέθοδον ταύτην ἐπενεχθείσης οἰκονομίας καὶ τῆς ἀνωτέρας αὐτοῦ δραστηριότητος ὡς πρὸς τὴν τοῦ ἀμιγοῦς διθειοῦχου ἀνθρακος.

Κατὰ τοὺς τελευταίους τούτους χρόνους ὑπερεγκωμισθείσης τῆς διὰ τοῦ ἀρσενικοῦ θεραπείας, ὑπομιμνήσκομεν ὅτι ἐν τῇ ἐκθέσει ἡμῶν τοῦ 1884, ἐβεβαιούμεν τὸ ἀτελέσφορον αὐτῆς κατὰ τῆς φυλλοξήρας, ἔπειτα δὲ, τὴν στεροποίησην τοῦ ἐδάφους· καὶ πρὸς τούτοις, προησθάνομεθα ὅτι ἠδύναντο νὰ ἐπισυμβῶσιν ἀτυχήματα κατόπιν ἀπροσέκτου αὐτῆς χρήσεως. Δυστυχῶς ὁ θάνατος ἐνὸς ἀμπελοουργοῦ ἐπεβεβαίωσε τὰς προρρήσεις ἡμῶν.

Ἡ ἀρδεύσεις τῶν ἀμπέλων (ἧτις δὲν εἶνε ἡ κατάκλυσις) ἐν ταῖς μεσημβρινοῖς νομοῖς, κατὰ τὰς πληροφορίες τὰς διαβιβάσθεισας παρὰ τοῦ ἀξιότιμου ἡμῶν συναδέλφου κ. Ἐρρίκου Μαρῆ, ἀναπτύσσεται ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον, ἢ δὲ κατόπιν τοῦ μέσου τούτου γενομένη συγκομιδῇ ὑπῆρξε καλὴ καὶ ἐπικερδῆς.

Καὶ ἐὰν ἔπρεπε νὰ ἀποσιωπήσωμεν ἀποτυχίας τινὰς ἐπιλοπούσας μετὰ τὴν κατάκλυσιν τῶν ἀμπέλων, ὁ ἀξιότιμος γεροισιαστῆς κ. Γαστῶν Βαζιλ ἐξέθηκεν ἡμῖν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου γεγονότα λίαν κατάλληλα ὅπως ἐπιβάλωσιν ἐπιφύλαξιν τινὰ ἐν ἰδιαιτέrais περιστάσεσι, χωρὶς ἐν

τούτοις νὰ ἐμποδίζωσι τὴν μέθοδον ταύτην ἀπὸ τοῦ νὰ ἦνε ἐφαρμοσίμος εἰς πολλὰς περιστάσεις.

Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰ ἀντέχοντα ἀμερικανικὰ κλίματα, καὶ πρὸ πάντων τὰ ἐγκεντριζόμενα εἰς τὰ ἡμέτερα γαλλικὰ, ἐπειδὴ οἱ ἄλλοτε κατήγοροι αὐτῶν, εἶνε σήμερον θερμοὶ ὑπέρμαχοι, θεωροῦμεν ἀνωφελεῖ τὴν ὑπεράσπισιν αὐτῶν.

Ἡ κοινὰσις τῶν ἀμπέλων πρὸς καταστροφὴν τοῦ χειμερινοῦ ὡοῦ, ἢ ἐγκωμισθείσα ὑπὸ τοῦ ἡμετέρου ἐντίμου συναδέλφου κυρίου Βαλβιάνη, ἐφαρμόσθη ἐπὶ πολλοτάτων σημείων, καὶ παρήγαγεν ἀποτελέσματα δίδοντα μὲν σπουδαίας ἐλπίδας, μὴ βεβαιούμενα ὅμως ἔτι ἐὰν ἡ φυλλοξήρα καταστρέφεται ἐντελῶς διὰ τοῦ μέσου τούτου.

Ὁ διθειοῦχος ἀνθραξ καὶ τὸ θειανθρακικὸν κάλι ἐξακολουθοῦσι παρέρχοντα ἀνεμφισθητήτους ἀποδείξεις τῆς δραστηριότητος αὐτῶν, ὡς βεβαίον τοῦτο ὁ διαπρεπὴς διευθυντῆς τῆς γεωργίας ἐν τῇ ἐκθέσει αὐτοῦ· γίνεται δὲ χρῆσις αὐτῶν ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος ἐν μείζονι κλίματι· ὁ διθειοῦχος ὅμως ἀνθραξ, ἔνεκα τῆς εὐθηνουτέρας αὐτοῦ τιμῆς χρησιμοποιεῖται ἐπὶ ἐκτάσεως ὀκτάκις μείζονος τῆς τοῦ θειανθρακικοῦ καλίου, ὑπερ ἀπαιτεῖ ἀρκετὰ ἰσχυρὰν δόσιν ὕδατος.

Ἐὰ μῆσα ταῦτα ἐφαρμοζόμενα ὑπὸ ὄρους πρὸ πολλοῦ χρόνου διαγραφέντας, πρέπει καὶ πάλιν νὰ συσταθῶσιν εἰς τοὺς ἀμπελοουργοὺς, τοῦς ὁποίους σήμερον ὑποβοηθοῦσι τὰ θειοφόρα ἄροτρα διὰ τὴν οἰκονομικὴν χρῆσιν τοῦ διθειοῦχου ἀνθρακος.

Συνοψίζοντες, λαμβάνομεν τὴν τιμὴν νὰ σῆς ὑποβάλωμεν τὰ ἀκόλουθα συμπεράσματα :

1) Τὸ ἐκ 300,000 φράγκων βραβεῖον, τὸ ὀρισθὲν διὰ τοῦ νόμου τῆς 22 ἰουλίου 1874 ὑπὲρ τοῦ ἐφευρετοῦ μεθόδου λυσιτελοῦς πρὸς καταστροφὴν τῆς φυλλοξήρας, ἐπιφυλάσσεται.

2) Τὰ συνιστώμενα ὑπὸ τῆς ἀνωτάτης ἐπὶ τῆς φυλλοξήρας Ἐπιτροπῆς μέσα διὰ τὸ 1886 εἰσὶ τὰ ἑξῆς :

α'. Ἡ κατάκλυσις.

β'. Ὁ διψειῦχος ἀνθραξ.

γ'. Τὸ θειανθρακικὸν κάλι.»

(Πάντα τὰ συμπεράσματα τῆς ἐκθέσεως ταύτης ἐγένοντο δεκτὰ παμψηφεί.)

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Περὶ δύο ἀσθενειῶν τῆς κερατέας. Τῷ κ. Θ. Κ. Μ. εἰς Κηρινεῖαν τῆς Κύπρου.—Τὰ ἀποστακλόντα πρὸς ἐξέτασιν δύο δέματα κερατίων (ξύλοκεράτων, χαρουπίων) εἶνε προσβεβλημένα ὑπὸ τῶν ἐξῆς δύο ἀσθενειῶν, τῆς μυκητιάσεως καὶ τῆς ἀτροφίας. **α. Μυκητίασις.** Τὰ ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 1 δέματι κεράτια εἶνε προσβεβλημένα, ὡς ὀρθῶς παρατηρεῖτε, ὑπὸ τινος μύκητος ὁμοίου πρὸς τὸ ᾠίδιον τῆς ἀμπέλου, εἰς οὔτινος τὸ γένος καὶ ὑπάγεται. Ὁ μύκης οὗτος συντηρούμενος δαπάναις τῶν κερατίων, ἐφ' ὧν ἀναπτύσσεται, παρακωλύει τὴν τελείαν ὀρίμανσιν αὐτῶν, ἢ καθιστᾷ αὐτὰ ἰσχνότερα καὶ πελιδνὰ, ὑποβιβάζομένης οὕτω σπουδαίως τῆς ἀγοραίας ἀξίας αὐτῶν. Ἡ καταπολέμησις τοῦ φυτικοῦ τούτου παρασίτου δὲν δύναται βεβαίως νὰ κατορθωθῇ διὰ τῆς χρήσεως οἰαςδήποτε μυκητοκτόνου οὐσίας, οἷα εἶνε τὸ θεῖον, ἢ ἄσβεστος, ὁ θειϊκὸς σίδηρος (τὸ βιτριόλιον ἢ καρραμπογιὰ), ὁ θειϊκὸς χαλκὸς κτλ. διότι τὸ μέγεθος τῶν κερατέων καὶ ἡ πληθὺς αὐτῶν καθιστᾷ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν μέσων τούτων δυσχερῆ καὶ δαπανηράν. Ἐπομένως δέον νὰ καταφύγητε εἰς τὰ καθαρίσματα, τὰ γενναῖα κλαδεύματα, τῶν προσβαλλομένων δένδρων δι' ὧν ἐπιτυγχάνεται ὁ πλήρης ἀερισμὸς αὐτῶν καὶ ἡ ἠλίασις. Διὰ τοῦ ἀερισμοῦ καὶ τῆς ἐλευθέρας εἰσόδου τῶν ἠλιακῶν ἀκτίνων εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς κεφαλῆς τοῦ δένδρου ἐπιτυγχάνεται ἡ παρεμπόδισις τῆς ἀναπτύξεως πολλῶν παρασιτικῶν ἀσθενειῶν καὶ ἰδίως τῆς μυκητιάσεως.—**β'. Ἀτροφία.** Τὰ ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 2 δέματι κεράτια εἶνε ἀπλῶς ἀτροφικά, μὴ γονιμοποιηθέντα.

Ἡ κερατέα ὑπάγεται εἰς τὰ πολύγαμα τρίοικα φυτὰ τοῦ Λιναίου, δηλαδή ὑπάρχουσι κερατέα φέρουσαι μόνον ἄρρενα ἀνθῆ, ἄλλαι φέρουσαι μόνον θήλεια καὶ τέλος αἱ φέρουσαι ἀνθῆ ἐρμαφρόδιτα (ἴδε «Ἑλλ. Γεωργίας» τόμος Α', σελ. 344—345). Αἱ ἔχουσαι μόνον ἄρρενα ἀνθῆ κερατέα οὐδέποτε φέρουσι καρπὸν, αἱ ἔχουσαι δὲ μόνον θήλεια φέρουσι καρπὸν ἄγονον καὶ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ἀτροφικόν. Καρπὸν γόνιμον καὶ εὐτραφή φέρουσιν αἱ κερατέα αἱ ἔχουσαι ἀνθῆ ἐρμαφρόδιτα, ἢ καὶ αἱ θήλειαι, ἐὰν παρ' αὐτὰς εὐρίσκωνται ἄρρενες, ὧν ἡ γύρις (Ἑλλ. Γεωργ. τόμος Α'. σελ. 344) φερομένη ὑπὸ τοῦ ἀνέμου ἐπὶ τῶν θηλέων ἀνθέων γονιμοποιεῖ ταῦτα. Πολλάκις ὁμως δύναται νὰ συμβῇ, ἕνεκα ἀτμοσφαιρικῶν ἢ ἄλλων αἰτίων, ἐρμαφροδίτου φυτοῦ ἀνθῆ νὰ μένωσιν ἀγονιμοποίητα καὶ ἐπομένως τὸ φυτὸν τοῦτο νὰ φέρῃ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ἀτροφικοὺς καρπούς. Ἐὰν ἡ περίστασις αὕτη ἀποβῇ ἕξις καθίσταται ἀπαραίτητος ἡ ἐμβολίασις τοῦ δένδρου. Ἐμβολιάζεται δὲ ἡ κερατέα δι' ἐγκεντρισμοῦ (μὲ κονδύλι) τὸν χειμῶνα, δι' ἐνοφθαλμισμού δὲ (μὲ μάστι) τὴν ἀνοιξιν.

Περὶ μεθόδου πρὸς ἀποξήρανσιν δένδρων. Τῷ κ. Ν. Φ. εἰς Πειραιᾶ.—Βεβαίως ἐπιζητεῖται ἡ ἀποξήρανσις μεγάλου δένδρου διότι προκειμένου περὶ μικροῦ ἢ ἐκρίζωσις, καθ' ὃ εὐχερεστέρα, εἶνε προτιμότερα πάσης ἄλλης πρὸς ἀποξήρανσιν αὐτοῦ μεθόδου. Τὰ μεγάλα δένδρα ἀποξηραίνονται εὐκόλως καὶ ἀνεξόδως ἀφαιρουμένου ἅπαντος τοῦ παρὰ τὴν θάσιν τοῦ κορμοῦ αὐτῶν φλοιοῦ. Ἐκ τούτων τὰ κωνοφόρα (οἶον πεῦγμα, κυπάρισσοι, πίτυες κλπ.) καταστρέφονται ταχέως σύρριζα, ἐνῶ τῶν ἄλλων αἱ ῥίζαι ὄχι μόνον δὲν ἀποξηραίνονται πάντοτε, ἀλλὰ καὶ πολλάκις ἀναδίδουσι παραφυάδας, ὧν ἀποκοπτομένων κατὰ τὸ θέρος ἐπιταχύνεται ἡ ἀποξήρανσις ἐν τέλει δὲ καὶ ἡ ἀποσύνθεσις τῶν ῥιζῶν.

Περὶ ἐλλιποῦς βλαστήσεως ἀμπέλων. Τῷ κ. Α. Σ. εἰς Πύργον.—Ἡ ἐλλιπὴς βλάστησις κλημάτων τινῶν

τοῦ σταφιδαμπελωνίως σας εἶνε πιθικνῶς ἀποτέλεσμα τῆς κομμιώσεως τῆς ἀμπέλου, περὶ ἧς γενήσεται λόγος ἐν ἰδιαιτέρῳ ἄρθρῳ τοῦ προσεχοῦς τεύχους. Ἀποστέλλατε λεπτομερεστέρην περιγραφὴν καὶ δείγματα ἀπεξηραμένων φύλων, βλαστῶν, κλάδων καὶ ριζῶν.

Περὶ κομμιώσεως τῆς Ἀμπέλου Τῷ κ. Θ. Λ. Δι. εἰς Πάριον. — Ἐν μέρει ἢ καθ' ὅλοκληρίαν ἀποξηραζόμενα ἐν τῷ ὑμετέρῳ σταφιδαμπελωνί κλήματα, ὧν δείγματα ἀποστέλλατε ἡμῖν, εἶνε προσβεβλημένα ὑπὸ τῆς κομμιώσεως, ἀσθενείας προερχομένης ἐκ τῆς ἀλλοιώσεως τῶν χυμῶν τοῦ φυτοῦ καὶ προκαλουμένης ὑπὸ τῆς ὑγρασίας. Τὸ ἄριστον φάρμακον εἶνε τὸ ξελάκωμα. Ἐν λίαν προσβεβλημένα κλήματα ἀποκόπτονται ὀλίγον κἀνωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους καὶ ἀκολουθῶς ξελακώνονται, ἵνα αἱ ρίζαι αὐτῶν εὐχερέστερον ἔλθωσιν εἰς συνάφειαν μετὰ τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος. Λεπτομερεστέρην περιγραφὴν τῆς ἀσθενείας ταύτης τῆς ἀμπέλου καὶ τῶν πρὸς καταπολέμησιν αὐτῆς μέσων θὰ δημοσιεύσωμεν ἐν τῷ τεύχει τοῦ προσεχοῦς Ἰουνίου.

Περὶ τῆς καταγωγῆς τῆς λέξεως πλοῦχος. Τῷ κ. Ν. Κ. Η. Σ. εἰς Σημειώματα. — Οἱ Ἀγγλοσάξωνες, οἱ Γερμανοὶ καὶ οἱ Σλάβοι καλοῦσι τὸ ἄροτρον διὰ λέξεων αὐτινες ἔχουσι τὴν καταγωγὴν ἐκ τῆς αὐτῆς ρίζης, ἐξ ἧς καὶ ἡ λέξις πλοῦχος, οὕτω ὑπὸ μὲν τῶν Ἀγγλῶν τὸ ἄροτρον καλεῖται plough, ὑπὸ τῶν Δανῶν ploug ἢ plon, ὑπὸ τῶν Γερμανῶν Pfluech, Pfluec ἢ Pflug, ὑπὸ τῶν Σλάβων ploug, ὑπὸ τῶν Ῥώσων καὶ τῶν Πολωνῶν plug, ὑπὸ τῶν Βοημῶν pluh. Ἐνῶ οἱ λατινικῆς καταγωγῆς λαοὶ ὀνομάζουσιν ἄροτρον ποιοῦντες ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον χρῆσιν τῆς λατινικῆς ρίζης τῆς λέξεως aratrum τῆς προερχομένης ἐκ τῆς ἑλληνικῆς ἄροτρον. Οὕτω οἱ μὲν Ἴταλοὶ καλοῦσι τὸ ἄροτρον aratro, οἱ Ἴσπανοὶ καὶ οἱ Πορτογάλλοι (1) arado, οἱ δὲ Ἴάλλοι araire

μὲν τὸ παλαιότερον charrue (1) τὸ δὲ νεώτερον araire. Καθ' ἅπασαν τὴν ἀνατολὴν τὸ διὰ τὰς ἐκχερσώσεις κυρίως χρησιμοποιούμενον τροχοφόρον ἄροτρον καλεῖται κοινῶς πλοῦχος. Ἡ λέξις αὕτη εἶνε βεβαίως ξενικὴ εἰσαχθεῖσα παρ' ἡμῖν ὑπὸ τῶν εἰσαγαγόντων τὸ εἶδος ταῦτο τοῦ ἄρότρου Βοημῶν ἢ Σλάβων. Οὐχ ἤττον ἢ παρ' ἡμῖν εἰσαγωγή τοῦ ἀναντιρρήτως τελειότερου τούτου ἄρότρου δὲν δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ἐπιχείρημα πρὸς ἀπόδειξιν ὅτι ἡ γεωργία τῆς χώρας, ἐξ ἧς εἰσήχθη ὁ πλοῦχος ἐν Ἀνατολῇ, ἦτο μᾶλλον ἀνεπτυγμένη τῆς ἡμετέρας, διότι, ὡς γνωστὸν, ἡ γεωργία τῶν πεπολιτισμένων ἐθνῶν συχνότατα ἐχρησιμοποίησε καὶ προΐόντα καὶ μεθόδους καλλιεργείας καὶ γεωργικὰ ἐργαλεῖα, τὰ ὅποια ἔτυχε λαοὶ βάρβαροι νὰ κατέχωσιν ἂν καὶ ἐν συνόλῳ ἡ γεωργία αὐτῶν εὕρισκετο εἰσέτι εἰς τὰ σπάργανα.

— **Ἡ καλλιέργεια τῆς βιχμοιρίας** εἰς τὰ τοῦ προστάτου τῆς Γεωργίας κ. Κ. Ζάππα κτήματα ἐνθα Γερμανὸς γεωπόνος ἀπὸ τινῶν ἡδὴ ἐτῶν ἐκτελεῖ πειράματα, ἐπέτυχε πληρέστατα. Ὡς ἐκεῖθεν πληροφορούμεθα ἐφέτος εἰς τὸ κτήμα Καλύβια γίνονται φυτεῖαι βιχμοιρίας ἐπὶ ἑκατὸν στρεμμάτων. Ἡ ὀριστικῶς εἰσαχθεῖσα ἐν Θεσσαλίᾳ καλλιέργεια τοῦ κλωστικοῦ τούτου φυτοῦ (ἴδε «Ἑλληνικῆς Γεωργίας» τόμον Α'. σελ. 30) εἶνε ἐπιτυχία, ἧς ἡ ἀξία εἶνε ἀνεκτίμητος, περιποιεῖ δὲ αὕτη μεγίστην τιμὴν εἰς τὸν προστατεύσαντα καὶ ἐνθαρρύναντα τὴν ἐπιχείρησιν ταύτην, εἰς τὸν προστάτην παντὸς πρακτικοῦ ἐθνικοῦ σκοποῦ κ. Κ. Ζάππαν.

— **Περὶ τῶν σπαρτῶν τῆς Θεσσαλίας** ἐπιστέλλουσιν ἡμῖν ἐκ Βώλου τὰ ἐξῆς : «Καὶ ἡ ἐφετεινὴ ἐσοδεία τῶν γεννημάτων ἕνεκα τῶν πολλαχοῦ γενομένων κατὰ τὰ τέλη τοῦ χειμῶνος πλημμυρῶν προεμηνύετο μετρίαν εἰρη-

(1) Πορτογαλλικῆ καὶ castella

(1) Charrue ἐκ τῆς caruca εἰέρως πρὸς ὀνομασίαν τοῦ ἄρότρου λατινικῆς λέξεως.

κακή. Πνεύσαντος δὲ προχθῆς ἰσχυροῦ δυτικοῦ ἀνέμου, γνωστοῦ ἐνταῦθα ὑπὸ τὸ ὄνομα *Λίβα*, φόβοι ὑπάρχουσι μὴ πάθῃ ἔτι μᾶλλον, καὶ τοῦτο ἔσεται μέγα δυστύχημα διὰ τὴν Θεσσαλίαν, ἣτις δεινῶς πάσχει ἀπὸ τετραετίας ἐκ τῆς καταστροφῆς τῶν προϊόντων τῆς. Τὸ Πήλιον δὲ θέλει ἔτι μᾶλλον ἀίσθανθῆ τὰς συνεπείας τῆς ἀφορίας, διότι καὶ τῶν ἐλαιῶν ἢ ἐσοδαία θεωρεῖται ἀποτυχοῦσα.»

Δ Ι Α Φ Ο Ρ Α

Ἡ φυλλοξήρα ἐν Γαλλίᾳ καὶ Ἀλγερίᾳ, ὡς ἐν προγενεστέρῳ τεύχει ἐγράφομεν, ἐνεφανίσθη καὶ εἰς περιφερείας θεωρουμένας μέχρι τοῦδε ἀπροσβλήτους. Ἐν Ἀλσατία καὶ Λορραίνῃ κατὰ τὸ λήξαν ἔτος προσέβαλε τοὺς ἀμπελῶνας τοῦ Ὀνέρ, τῆς Πλαντιέρ, τῆς Σνίζιγ καὶ τῆς Σπορσδόρτ. Ἐν Αὐστρουγγαρία ἀνεκαλύφθησαν ἐσχάτως νέα φυλλοξήρικὰ κέντρα. Ἐν Ἰσπανίᾳ τὸ διαμέρισμα Ρόζας ἀπώλεσε κατὰ τὸν παρελθόντα χειμῶνα τὰ $\frac{1}{3}$ τῶν ἀμπελῶνων. Ἐν δὲ ταῖς ἐπαρχίαις τῆς Καταλωνίας, τῆς Μαλάγας καὶ τῆς Βαλεντίας τὸ ἀμπελοφθόρον τοῦτο ἔντομον ἔλαβεν ἔτι μεγαλύτερας διαστάσεις. Ἐν Πορτογαλίᾳ σχεδὸν ἅπαντες οἱ ἀμπελῶνες τῆς περιφέρειας Ἐστραμαδουρῶν εἶνε προσβεβλημένοι· ἐνεφανίσθη δὲ τὸ ἔντομον καὶ εἰς τὸ διαμέρισμα Καδαβάλ. Ἐν Ἰταλίᾳ ἡ νόσος προώδευσεν εἰς τὰ διαμερίσματα Κόμου, Πόρτου Μαυριζίου, Ρηγίου, Καλτανιζέτης καὶ Κατανίας, ἐνεφανίσθη δὲ τὸ πρῶτον ἤδη καὶ περὶ τὰς Συρακούσας καὶ τὸ Σάσαρι. Περὶ τὸ Μιλάνον καὶ τὸν Ἀκράγαντα πρὸς τὸ παρὸν εὐρήται περιορισμένη. Ἐν Σερβίᾳ ἡ προσβεβλημένη ἔκτασις ἀνέρχεται εἰς 1500 στρέμματα διανεμόμενα εἰς τὰς περιφερείας Βελιγραδίου, Σμιδιρέβου, Κραγούγεβατς, Ρογιάρεβατς, καὶ Κραϊάνας. Ἐν Ἑλβετίᾳ

παρὰ τοὺς ἄλλοτε προσβεβλημένους ἀμπελῶνας τῆς Γενεύης ἀνεκαλύφθησαν νέα φυλλοξήρικὰ κέντρα. Ἐν Τουρκίᾳ ἡ φυλλοξήρα εὐρήται ἐν Κιζιλ-Τοπράκ παρὰ τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ ἐν τῷ βιλαετίῳ τῆς Προύσσης. Ἐβεβαιώθη δ' ἐσχάτως ἡ ὑπαρξίς τοῦ ἔντομου καὶ ἐν Μοσλάκ, ἐπὶ τῆς εὐρωπαϊκῆς ἀκτῆς τοῦ Βοσπόρου.

— **Ὁ παγετὸς κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρελθόντος Ἀπριλίου** ἐπήνεγκε σπύδαιας ζημίας εἰς τοὺς ἀμπελῶνας διαμερισμάτων τινῶν τῆς μεσημβρινῆς Γαλλίας.

— **Ἡ Γαλλικὴ Κυβέρνησις προτίθεται** νὰ εἰσαγάγῃ εἰς τὴν βουλὴν νομοσχέδιον περὶ περιορισμοῦ τῶν βαθμῶν τοῦ οἰνοπνεύματος τῶν ἀπὸ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσαγομένων οἴνων ἀπὸ 15.9 εἰς 12. Κατὰ τῆς ἐλαττώσεως δὲ ταύτης ἐξηγέρθησαν ἡ Ἰταλία καὶ ἡ Ἰσπανία, ὧν οἱ πλεῖστοι οἶνοι, ἐὰν τὸ νομοσχέδιον ψηφισθῇ, δὲν θὰ εἶνε δυνατόν νὰ εἰσάγωνται εἰς τὸ ἐξῆς εἰς Γαλλίαν, διότι περιέχοντες οἰνόπνευμα 12 $\frac{0}{10}$ μόνον δυσκόλως ταξειδεύονται.

— **Ἀγγλικὴ τις Τράπεζα** προέτεινε τῇ Ἰταλικῇ ἐταιρίᾳ τῶν ἀμπελοκτημῶνων τὴν σύστασιν ἀγγλοϊταλικῆς ἐταιρίας πρὸς κατασκευὴν διὰ τὴν ἀπ' εὐθείας καταναλώσιν καὶ πρὸς ἐξαγωγὴν τῶν ἰταλικῶν οἴνων. Ἡ τράπεζα πρόκειται νὰ καταβάλῃ τὰ δύο τρίτα τῶν ἀπαιτουμένων κεφαλαίων. Ἡ διὰ ξένων κεφαλαίων καὶ τῇ ἐπιχορηγήσει καὶ τῇ ὑποστηρίξει τῆς ἡμετέρας Κυβερνήσεως σύστασις τῆς ἐταιρίας ἠδύνατο ν' ἀποβῇ εὐεργετικωτάτη τῇ ἡμετέρᾳ ἀμπελοουργίᾳ.

— **Οἱ οἶνοι τῆς Τουρκίας** ἀποκτῶσι καθ' ἐκάστην μεγαλειτέραν ὑπόληψιν εἰς τὰς ἀγορὰς τῆς Εὐρώπης. Τῷ 1884 ἡ δι' Εὐρώπην ἐξαγωγὴ ἀνῆλθεν εἰς 760,000 ὀκάδας ἀξίας 8050 λιρῶν τουρκικῶν, τῷ δὲ 1885 εἰς 1,600,000 ἀξίας 22,000 λιρῶν. Οἱ ἐρυθροὶ οἶνοι τοῦ Κιζιλ-Τοπράκ, οἵτινες ἐπληρώθησαν κατ' ἀρχὰς πρὸς γράσια 1 $\frac{1}{4}$ κατ' ὅκον περὶ τὸ τέλος τοῦ λήξαντος ἔτους ἠγοράσθησαν ἀντὶ 2 $\frac{1}{2}$

γροσίων κατ' ὄκλιν. Οἱ πλείστοι δὲ τούτων εἰσάγονται εἰς Γαλλίαν διὰ τῆς Μασσαλίας.

— **Διάδοσις τῆς φυλλοξήρας ἐν Ἑταλίᾳ.** Ἀμπελῶνες προσβεβλημένοι στρέμματι 6790. Ἀμπελῶνες καταστραφέντες συμφώνως πρὸς τὸν περὶ φυλλοξήρας νόμον 3785 στρέμματι. Ἀμπελῶνες καταστραφισόμενοι πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ περὶ φυλλοξήρας νόμου 6550 στρμ. Ἡ Ἰταλικὴ Κυβέρνησις ἐδαπάνησε μέχρι τοῦδε (1879—1885) εἰς τὸν κατὰ τῆς φυλλοξήρας ἀγῶνα φράγκα 4,795,000.

— **Διάδοσις τῆς φυλλοξήρας ἐν Οὐγγαρίᾳ.** Ἡ Οὐγγαρία ἀριθμεῖ 4,253,140 στρέμματι ἀμπελῶνων, ἐξ ὧν μέχρι τοῦ τέλους τοῦ 1884 ἦσαν προσβεβλημένοι ὑπὸ τῆς φυλλοξήρας περίπου 100,000.

— **Περὶ κατασκευῆς τοῦ Κυρασώ.** Κυρασώ καλεῖται μίαν τῶν Ἀντιλλῶν νήσων παράγουσα πρωτίστως ἐσπεριδοειδεῖς καρπούς καὶ σακχαροκάλαμον. Τῆς νήσου ταύτης ἀποκλειστικὸν προϊόν ἦτο ἐπὶ πολὺ καὶ τὸ ἐξάισιον καὶ πασίγνωστον ποτὸν κυρασώ, τοῦ ὁποίου ἡ κατασκευὴ γνωσθεῖσα ἀπὸ πολλοῦ κατ' ἀρχὰς μὲν ἐν Ὀλλανδίᾳ, ἀκολούθως δὲ καὶ καθ' ἅπασαν τὴν Εὐρώπην εἶνε σήμερον πρωσιτὴ τοῖς πᾶσιν. Οὐχ ἦττον τὸ Κυρασώ τοῦ Ὀλλανδικοῦ οἴκου Βαν-δερ-Ουίγε ἔχει πάντοτε τὰ πρωτεῖα. Τὸ Κυρασώ κατασκευάζεται πολυτρόπως, εἰς δὲ τῶν τρόπων τῆς κατασκευῆς αὐτοῦ εἶνε καὶ ὁ ἐξῆς.

Λαμβάνομεν μίαν ὀκλιν οἰνοπνεύματος (33 βαθμῶν), φλοιούς τεσσάρων νεραντζίων καὶ δύο μανδαρινίων, ἐν δράμιον κανέλλας καὶ ἡμισυ δράμιον μοσχοκαρύου. Ἀφαιρεῖται διὰ κοπτεροῦ μαχαιρίου ἅπασα ἡ ψύχα (τὸ λευκὸν μέρος) τῶν φλοιῶν τῶν νεραντζίων καὶ τῶν μανδαρινίων, τὰ δὲ ὑπολειπόμενα μέρη, τὰ ἔχοντα δηλαδὴ τὸ ἄρωμα, τίθενται μετὰ τῆς κανέλλας καὶ τοῦ μοσχοκαρύου ἐν τῷ οἰνοπνεύματι φρασσομένης δὲ καλῶς τῆς περιεχούσης αὐτὰ φιάλης ἀφίενται ἐν αὐτῇ ἐπὶ δέκα ἡμέρας. Καθ' ἑκάστην δὲ τῆς ἡμέρας ἡ φιάλη ἀνακινεῖται ἵνα οἱ καθιζανόμενοι φλοιοὶ ἀναμιγνύων-

ται καλῶς μετὰ τοῦ οἰνοπνεύματος. Ἀκολούθως διηθοῦμεν (περνοῦμεν) τὸ ὄλον διὰ λεπτοῦ πανίου καὶ προσθέτομεν ἡμίσειαν ὀκλιν σακχαρώς βρασθείσης μετὰ δύο ποτηρίων ὕδατος ἐπὶ ἡμίσειαν ὥραν. Ἀντὶ τοῦ οἰνοπνεύματος εἶνε προτιμωτέρα ἢ χρῆσις ἐκλεκτοῦ ῥωμίου (τῆς Ἰαμαϊκῆς).

— **Αἱ ἀμερικανικαὶ ἀμπελοὶ.** Ἐλάβομεν τὸ ἐσχάτως δημοσιευθὲν ἀξιόλογον σύγγραμμα περὶ ἀμερικανικῶν ἀμπέλων τοῦ ἀντιπροέδρου τοῦ συλλόγου τῆς κηπουρικῆς καὶ τῆς φυσικῆς ἱστορίας τοῦ Ἐρῶλ κ. Φ. Σαοῦ. Ὁ συγγραφεὺς πραγματεύεται μετὰ τῆς διακρινούσης αὐτὸν σαφήνειας καὶ πείρας ἅπαντα τὰ σχετικὰ ταῖς ἀμερικανικαῖς ἀμπέλοις ζητήματα, ἤτοι περὶ τῶν εἰδῶν, τῶν ποικιλιῶν καὶ τῆς καλλιεργείας αὐτῶν, περὶ ἐνοφθαλμισμού, περὶ κλαδεύσεως, περὶ τῶν πρὸς ἀμυναν κατὰ τῆς φυλλοξήρας μέσων κτλ. Τὸ σύγγραμμα τοῦτο φέρει τίτλον Les vignes Américaines, leur greffage et leur taille : εὔρηται δὲ παρὰ τοῖς ἐκδόταις Camille Coulet, Grand-Rue 5, à Montpellier καὶ Delahaye et Lecrosnier, Place de l'École-de-Médecine 23, à Paris.

— **Διαγινώσκεται εὐκόλως ἡ ἡλικία τῶν χηνῶν** ἐκ τοῦ ἐξῆς σημείου. Εἰς τὸ ἐξωτερικὸν τῆς πτέρυγος καὶ παρὰ τὰ μεγάλα πτερὰ ὑπάρχουσι δύο μικρὰ λεπτὰ καὶ ὀξέα πτερὰ στερεῶς φυόμενα ἐπὶ τῆς πτέρυγος. Τὸ μεγαλύτερον τῶν δύο τούτων πτερῶν φέρει ἐπὶ τοῦ ἄξονος αὐτοῦ λοξὰς γραμμὰς. Ὁ ἀριθμὸς τῶν γραμμῶν τούτων δεικνύει τὰ ἔτη τοῦ πτηνοῦ.

— **Ἄριστοι διώκται τῶν κοχλιῶν** (τῶν σαλιάρων) εἶνε αἱ Ἰνδικαὶ ὄρνιθες (οἱ γάλλοι ἢ κοῦρκοι), αἵτινες τρώγουσι λίαν εὐχαρίστως τὰ μαλάκια ταῦτα τὰ πολλάκις εἰς βαθμὸν ἐπίφοβον πληθυνόμενα εἰς τοὺς ἀγρούς καὶ τὰς φυτείας ἡμῶν.

— **Ἡ εὐφορία τῶν ἐσπεριδοειδῶν τῆς Βαλεντίας** (ἐν Ἰσπανίᾳ) ἦτο ἐφέτος μεγίστη. Τὰ συλλεγόμενα μέχρι τοῦδε πορτοκάλια ἀνέρχονται εἰς 900 ἑκατομμύρια.

— **Εἰσῆχθησαν οἶνοι ἐν Γαλλίᾳ** κατὰ τὸν μῆνα

Ἰανουάριον τοῦ	1886	1885	1884
Ἐξ Ἰσπανίας ἑκατόλιτρα (1)	541,086	365,339	459,682
Ἐξ Ἰταλίας	243,347	70,917	119,591
Ἐξ Ἀλγερίας	14,730	—	—
Ἐξ ἄλλων χωρῶν	189,674	118,328	100,084

— **Τιμὰὶ σταφίδων ἐν Γαλλίᾳ.** Ἐν Μασσαλίᾳ τῇ 28 Μαΐου.

Κορινθιακὴ	φρ.	61—62 1/2	τὰ 100	χιλιόγραμμα
Θυρῶν α' ποιότητος	»	49—50	»	»
Θυρῶν κοινῆ	»	47—48	»	»
Ἰδρινίου	»	49—50	»	»
Σάμου μαύρη	»	52—53	»	»
» μοσχάτη	»	46—47	»	»
Τσεσμέ	»	53—54	»	»
Ἀδραμιτίου ἐρυθρὰ	»	40—43	»	»
Βηρυττοῦ	»	38—40	»	»
Σῦκα πρὸς ἀπύσταξιν	»	19—21	»	»

Κατάπλοι. — 1580 σάκκοι ἐκ Σμύρνης. 36 βαρέλια ἐκ Κωνσταντινουπόλεως. 258 σάκκοι ἐκ Σμύρνης διὰ Σέττην.

— **Θεῖον.** Ἐν Σέττη τῇ 28 Μαΐου.

Θεῖον χυτὸν	φρ.	12	— 12 1/2	τὰ 100	χιλιόγρ.
» τριμμένον	»	14 1/2	— 15	»	»
» εἰς ἄνθη Κατάνης	»	19	— 19 1/2	»	»

Ἐν Μασσαλίᾳ τῇ 28 Μαΐου.

Θεῖον εἰς ἄνθη	φρ.	18	»	»	»
» καθαρὸν	»	16 1/2	»	»	»
» τριμμένον	»	14 1/2	»	»	»
» κυλίνδρους	»	16	»	»	»
» χυτὸν	»	10.25—10.70	»	»	»

— **Τιμοκατάλογος εἰδῶν τινῶν τῆς ἀγορᾶς**

Τεργέστης (ἐκ τῆς «Ἑβδομαδιαίας Ἐπιθεωρήσεως» τοῦ γραφείου τοῦ κ. Γ. Ἀφεντούλη) 30 Μαΐου.

(1) Τὸ ἑκατόλιτρον = πρὸς 78 ὀκάδας.

Οἶνοι σταθερότεροι. Ἰρακλείου ὑποστηρίζονται φρ. 32. Χανίων φρ. 30—31 τὸ ἑκατόλιτρον.

Σουλτανίαι. Διάνοπώλησις ἀπὸ φρ. 56—60 τὰ 100 χιλιόγραμμα.

Ἐλεμέδες εἰς ἀζητησίαν.

Σῦκα Καλαμών. Ἐπωλήθησαν περὶ τὰ 300 καντάρια πρὸς φρ. 26 μὲ ἔκπτωσιν 6 0/0. Παρακαταθήκη καντάρ. 3.200.

Ἐλαιόλαδα ἀμετάβλητα. 500 καντάρια Δαλματίας ἐπωλήθησαν ἀπὸ 80—82 φράγκα καὶ μὲ ἔκπτωσιν 4 0/0.

Βαλαρίδια ἀμετάβλητος ἢ θέσις τῶν. Ἐπωλήθησαν 156 σάκκοι Δαρδανελλίων πρὸς φρ. 38 μὲ 12 0/0 καὶ 3)μ. τὰ 100 χιλιόγραμμα. 300 καντάρια Ἀστακοῦ πρὸς φρ. 16 μὲ 16 0/0 μετρητ. τὰ 50 χιλιόγραμμα. 50 καντάρια Γυθείου πρὸς φρ. 18 μὲ 10 0/0 καὶ 3)μ. τὰ 56 χιλιόγραμμα.

— **Τιμὰὶ σταφίδων ἐν Λιβερπούλῃ** τῇ 20 Μαΐου.

Κορινθιακὴ	ἐπαρχιῶν	σελίγια	28.6	ἕως	29
»	Πατρῶν	»	29	»	32
»	Κόλπου	»	30	»	34
»	Αἰγίου (Βοστίτσα)	»	30	»	35
»	Ἐπτανήσου	»	29	»	32
Σουλτανίνα	»	»	29	»	34
Βαλεντιανὴ	»	»			36

Εἰσῆχθη Κορινθιακὴ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς ἐσοδείας μέχρι τέλους Μαΐου 17.505 τόνοι.

ΤΟ ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ
ΜΗΧΑΝΟΥΡΓΕΙΟΝ
Η ΕΡΓΑΝΗ ΑΘΗΝΑ
ΤΩΝ ΑΔΕΛΦΩΝ ΚΟΥΠΑ

έκόμισεν έξ Ἀμερικῆς θεριστικὰς μηχανὰς τοῦ ἀρίστου καὶ παγκόσμιου φήμην χάλροντος προνομιούχου ἐργοστασίου Ἰόνστων (Johnston).

Πάντα τὰ τεμάχια τῶν μηχανῶν τούτων εἶνε ἐκ σφυρηλάτου σιδήρου καὶ οὐχὶ ἐκ χυτοσιδήρου, ἐπομένως δὲν θραύονται, ἀλλὰ καὶ φθειρόμενά πως ἐπιδιορθοῦνται εὐκόλως παρ' οἰωδήποτε σιδηρουργῷ. Ἔνεκα τῆς ἐλαφρότητος, τῆς εὐχρηστίας καὶ τῆς εὐθηνίας αὐτῶν, αἱ μηχαναὶ αὗται θεωροῦνται ὡς αἱ τελειότεραι, γίνεται δὲ παγκόσμιος χρῆσις αὐτῶν.

Οἱ παραγωγεῖς σανοῦ, σίτου, κριθῆς ἢ ἄλλων γενημάτων δύνανται νὰ λάβωσι πλειοτέρας πληροφορίας παρὰ τῶν ἐν Πειραιεὶ Ἀδελφῶν Κούπα, οἵτινες εἶνε οἱ ἐν ἀπάσῃ τῇ Ἀνατολῇ ἀντιπρόσωποι τοῦ ἐργοστασίου Ἰόνστων.

ΙΩΑΝΝΗΣ Χ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ

ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ — ΕΝ ΠΑΤΡΑΙΣ

*Πράκτωρ ἐν Ἑλλάδι τῶν μεγάλων μηχανουργείων
Μάρσαλ Γιῶν καὶ Σας ἐν Ἀγγλίᾳ.*

Προμήθεια Ἀτμομηχανῶν, Ἀλωνιστικῶν μηχανῶν, Ἀλευρομύλων καὶ παντὸς εἴδους γεωργικῶν μηχανῶν καὶ ἐργαλείων